

คู่มือ

**การพัฒนากระบวนการ
จัดทำแผนยุทธศาสตร์**

ฝ่ายนโยบายและแผน

คำนำ

คู่มือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญของการเคหะแห่งชาติ (กคช.) เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในฝ่ายงานและนอกฝ่ายงานเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจและปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องตามเกณฑ์การประเมินรัฐวิสาหกิจ

คณะผู้จัดทำคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผน และขับเคลื่อน กคช. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถบริหารแผนงานของหน่วยงานให้ขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ฝ่ายนโยบายและแผน

กรกฎาคม 2564

ผู้สอบทานองค์ความรู้:

1. สอบทานโดย : นายต่อพงศ์ จ้างต	ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน	
2. สอบทานโดย : นางนิรมล พันธุ์งาม	รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน	<i>ต่อพงศ์</i>
3. สอบทานโดย : นางคณิตา ไกละกะ	รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน	<i>คณิตา</i>
4. สอบทานโดย : นางสิริรัตน์ ผดุงศุภโล	ผู้อำนวยการกองนโยบายและยุทธศาสตร์	<i>สิริรัตน์</i>

ผู้ทดสอบองค์ความรู้

1. นางสาวสลักจิต พรมสุวรรณ	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน 7	
2. นางสาวณัฐวรรณ สุทธิชื่นตรีกุล	พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน 6	<i>ณัฐวรรณ</i>
3. นางสาวอศุภา สายเพ็ญ	สถาปนิก 3	
4. นางสาวคณิสสา ศิริพงษ์	เศรษฐกร 3	<i>คณิสสา</i>

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 1	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

1. ชื่อระบบงาน (Work system)

การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

2. วัตถุประสงค์ (Objective)

- 1) เพื่อกำหนดความรู้ด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ที่จำเป็นสำหรับบุคลากรของฝ่ายงาน
- 2) เพื่อให้การดำเนินการด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เป็นไปตามขั้นตอน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และสอดคล้องตามเกณฑ์ SE-AM
- 3) เพื่อเก็บรวบรวมความรู้ด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ที่ก่อกำเนิดแล้ว เข้าคลังความรู้ของฝ่ายงาน
- 4) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร ทั้งในฝ่ายงานและนอกฝ่ายงาน สามารถเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจและปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย

3. ข้อกำหนด (Requirement) – ไม่มี

4. ขอบเขต (Scope)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) คือ เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการบรรลุ และกำหนดแนวทางที่จะบรรลุสภาพการณ์สู่ความสำเร็จในอนาคตที่คาดหวังและแผนปฏิบัติการของ กคช.

5. คำจำกัดความ (Definition)

การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

ลำดับ (No.)	คำศัพท์ (Term)	คำอธิบาย (Description)
1	วิสัยทัศน์ (Vision)	สิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานเป็น ภายในกรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะกำหนดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
2	พันธกิจ (Mission)	กรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจสามารถทำได้โดยนำพันธกิจแต่ละข้อของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายตั้งแต่แรกก่อตั้งมาเป็นแนวทาง
3	ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning)	การกำหนดจุดยืนทางด้านยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยหาจุดแข็งขององค์กรที่จะสามารถนำไปใช้ในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยใช้จุดแข็งนั้นเป็นตัวนำสู่ความสำเร็จ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 2	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลำดับ (No.)	คำศัพท์ (Term)	คำอธิบาย (Description)
4	แบบจำลองทางธุรกิจ (Business Model)	แบบจำลองธุรกิจ ที่สร้างขึ้นมาให้เห็นภาพของธุรกิจครบวงจร ช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีทิศทางที่ชัดเจน ทีมงานรู้และเห็นภาพตรงกัน
5	การวางแผนด้วยสถานการณ์ (Scenario Planning)	การวางแผนโดยการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นไปได้ในอนาคตขององค์กรในหลายๆทาง โดยอาศัยเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากแนวโน้มในปัจจุบัน (Trends) รวมกับความไม่แน่นอนต่างๆ (Uncertainties) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
6	ประเด็นยุทธศาสตร์/วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Objective)	ประเด็นหลักหรือแนวทางหรือวิธีการที่ต้องคำนึงถึง ต้องพัฒนา ต้องมุ่งเน้นเพื่อให้บรรลุพันธกิจ วิสัยทัศน์
7	เป้าประสงค์ (Goal)	สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาที่จะบรรลุ
8	ยุทธศาสตร์ (Strategic)	แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงานโดยพิจารณาถึงทรัพยากร ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทางเลือกต่าง ๆ ความเป็นไปได้ที่จะระดมมาใช้
9	กลยุทธ์ (Strategy)	สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์
10	ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators)	สิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้หรือไม่
11	ค่าเป้าหมาย (Target)	ตัวเลขหรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่หน่วยงานต้องการบรรลุ
12	แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)	การนำกลยุทธ์ขององค์กรมาเรียงตามมิติ ของ Balanced Scorecard และแสดงความสัมพันธ์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ตั้งแต่มิติด้านการเรียนรู้ ไปสู่มิติกระบวนการภายใน มิติด้านลูกค้าและมิติด้านการเงิน
13	แผนงาน (Plan)	แผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน
14	โครงการ (Project)	กิจกรรมดำเนินการ/ปฏิบัติ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 3	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

6. บทบาทและความรับผิดชอบ (Roles and Responsibilities)

การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

บทบาท	ความรับผิดชอบ
คณะกรรมการ กคช./ ผู้บริหารระดับสูง	เป็นผู้กำหนดนโยบาย/ทิศทาง มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ และให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์
ผู้บริหารระดับกลาง	เป็นผู้รับมอบนโยบาย / ยุทธศาสตร์จากผู้บริหารระดับสูง บริหาร และกำกับ การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ
ฝ่ายนโยบายและแผน	หน่วยงานหลักในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของ ทุกฝ่าย/ศูนย์
ทุกฝ่าย/ศูนย์	เป็นผู้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ โดยกำหนดลงไปสู่แผนปฏิบัติการ

7. ข้อมูลนำเข้า (Input Required)

- ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
- Feed Back Report SEPA จาก TRIS
- ความเห็น/นโยบายจากคณะกรรมการ กคช.
- ผลการสำรวจการประเมินประสิทธิผล และการรับรู้และเข้าใจทิศทางองค์กร
- ผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง
- ปัจจัยภายนอกองค์กร เช่น นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ
- ปัจจัยภายในองค์กร เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล การคาดการณ์ทางการเงิน การลงทุน การบริหารทรัพย์สิน ฯลฯ
- ข้อเสนอแนะของ สคร.ต่อการทำแผนยุทธศาสตร์
- ข้อมูลคู่เทียบ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 4	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

8. ขั้นตอนปฏิบัติ (Procedure)

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 5	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนาระบบการจัดการทำแผนยุทธศาสตร์			

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาระบบการจัดการทำแผนยุทธศาสตร์

ขอบเขต : ครอบคลุม 5 ปี (ระยะ 5 ปีแรก) ทุก ๆ 1 ปี

สถานะ : เสร็จสิ้น รอตรวจสอบ รอแก้ไข

วันที่ : _____

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบงาน										สถานะ	วันที่	หมายเหตุ	วันที่	สถานะ	วันที่	หมายเหตุ	วันที่	สถานะ			
		ผอ.	รองผอ.	ผู้อำนวยการกอง	หัวหน้างาน	พนักงาน	พนักงาน	พนักงาน	พนักงาน	พนักงาน	พนักงาน												
1	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	1 ต.ค. 2563									
2	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	2 ต.ค. 2563									
3	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	3 ต.ค. 2563									
4	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	4 ต.ค. 2563									
5	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	5 ต.ค. 2563									
6	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	6 ต.ค. 2563									
7	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	7 ต.ค. 2563									
8	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	8 ต.ค. 2563									
9	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	9 ต.ค. 2563									
10	การวิเคราะห์และจัดทำแผนยุทธศาสตร์												ดำเนินการ	10 ต.ค. 2563									

ชื่อ : _____

ตำแหน่ง : _____

วันที่ : _____

ชื่อ : _____

ตำแหน่ง : _____

วันที่ : _____

ชื่อ : _____

ตำแหน่ง : _____

วันที่ : _____

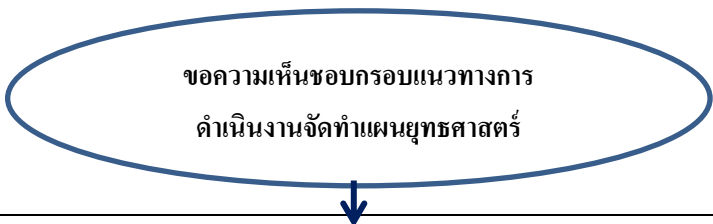
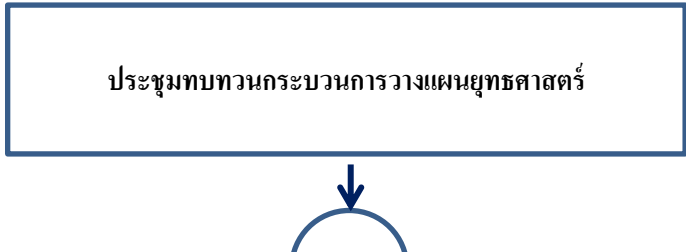
	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 6	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การจัดทำ Work Flow และรายละเอียดของกระบวนการ

ชื่อกระบวนการ : การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

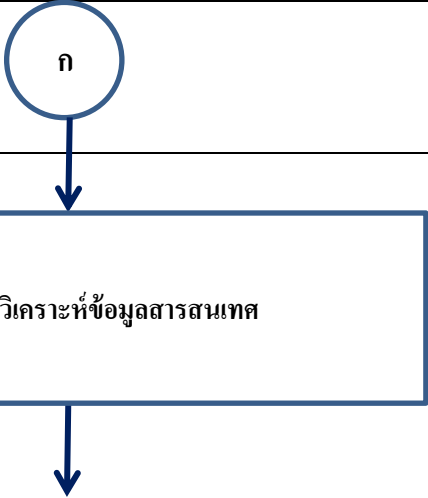
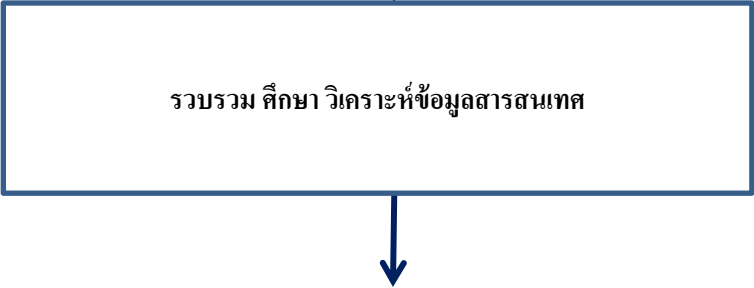
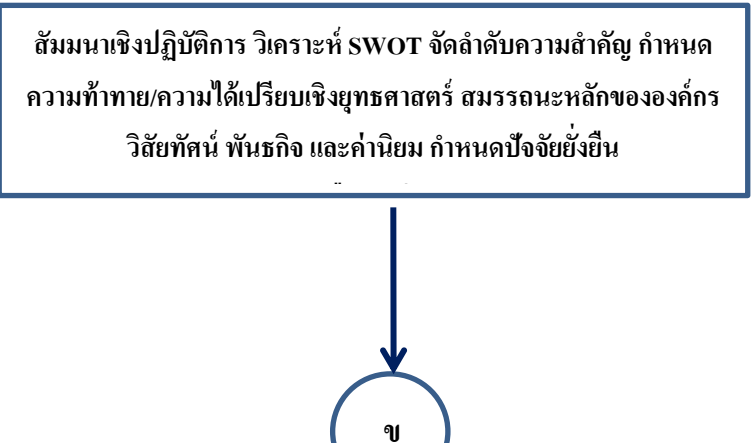
ตัวชี้วัดที่สำคัญของกระบวนการ : 1. คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ กคช. ที่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในคู่มือ และสอดคล้องกับเกณฑ์ SE-AM : ภายใน 31 ก.ค. 64
2. ดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ของ กคช. เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดในคู่มือ และสอดคล้องกับเกณฑ์ SE-AM : 100%

การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

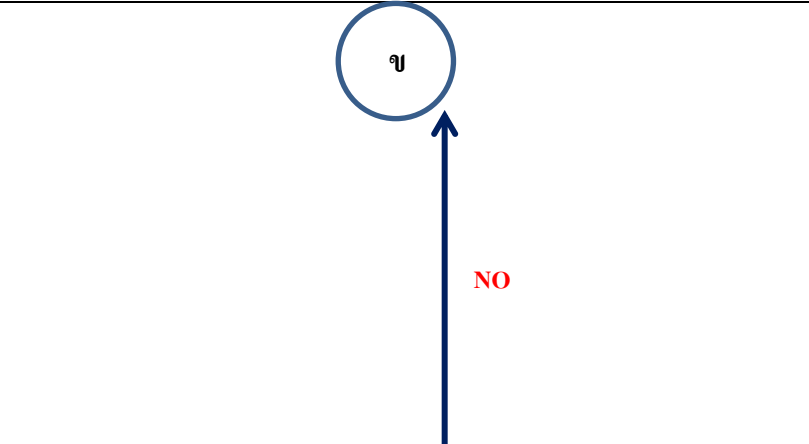
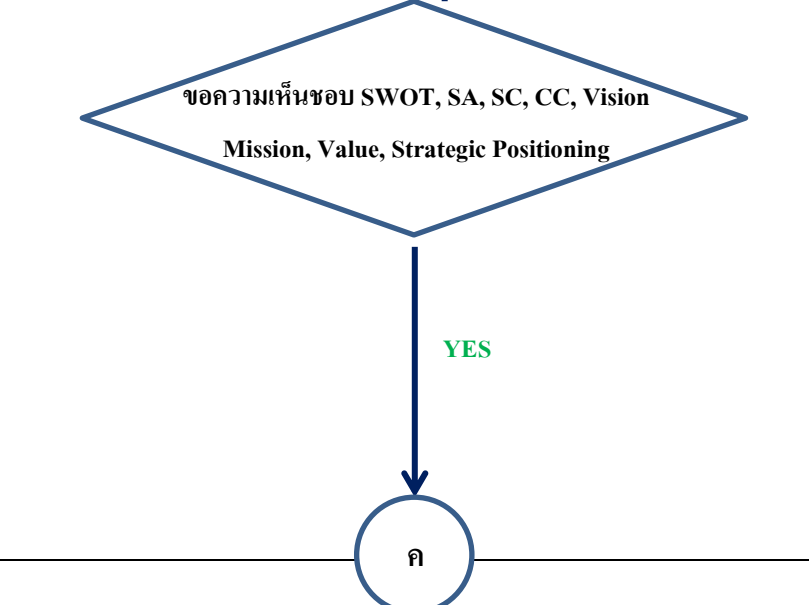
ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
1		ต.ค. - พ.ย.	จัดทำบันทึกขอความเห็นชอบกรอบแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์	-คกก.กคช. -คกก.บริหาร -ผู้บริหารระดับสูง -นผ.
2		ต.ค. - ม.ค.	วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา Feed Back Report ความเห็นจากคณะกรรมการ กคช. และที่ปรึกษาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ผลการสำรวจการประเมินประสิทธิผล และการรับรู้และเข้าใจทิศทางองค์กร	-นผ. -TRIS -ที่ปรึกษา

ก

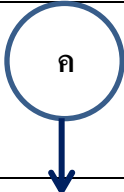

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 7	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
3		ธ.ค. - ก.พ.	รวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ (ปัจจัยภายนอก/ภายในที่ชี้นำทิศทางองค์กรและยุทธศาสตร์)	-นผ. -นว. -กต./บข. -สท. -ทบ. -บส. -บป./บข.
4		มี.ค. - เม.ย.	-นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอก/ภายใน มากำหนดเป็น SWOT - จัดลำดับความสำคัญของ SWOT (SWOT Ranking) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับสูง กลาง ตัน โดยใช้เครื่องมือ IFAS EFAS SFAS - นำ SWOT ที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญ มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ TOWS MATRIX	-คกก. -ผู้บริหารระดับสูง/ กลาง/ตัน -นผ. -บส. -ทบ.

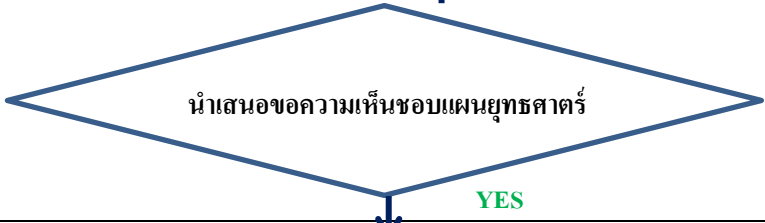
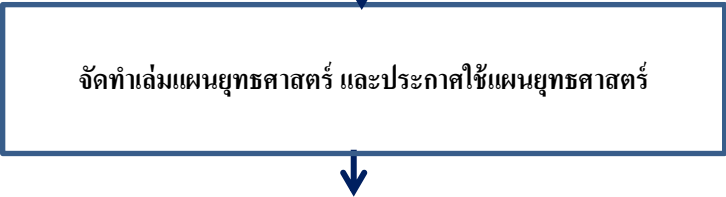
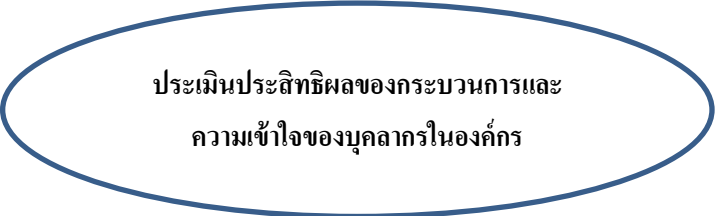
	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 8	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
			เพื่อนำมากำหนดความท้าทาย/ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ - กำหนดสมรรถนะหลักขององค์กร โดยใช้เครื่องมือ VRIO - ทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับสูง กลาง ต้น - ทบทวนปัจจัยยั่งยืน	
5			- ขอความเห็นชอบ (ร่าง) SWOT ความท้าทาย/ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ สมรรถนะหลักขององค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 3 โดยนำเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูง - นำข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะที่มีต่อ (ร่าง) SWOT ความท้าทาย/ความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ สมรรถนะหลักขององค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม นำเสนอคณะกรรมการ กคช. ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอกองค์กรเพื่อ	

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 9	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
			พิจารณาระบุจุดบอด และข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ	
6	สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์ Business Model และการวิเคราะห์ Scenario Planning	พ.ค. - มิ.ย.	จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ในแต่ละช่วงเวลาการดำเนินงาน (สั้น กลาง ยาว) การวิเคราะห์แบบจำลองทางธุรกิจ (Business Model) ระยะสั้น กลาง ยาว ที่สอดคล้องกับตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ และการวิเคราะห์ Scenario Planning ที่สอดคล้องกับ Business Model และเป้าหมายขององค์กร	
7	สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดกลยุทธ์ เป้าหมายระยะยาว	พ.ค.-มิ.ย.	กำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดกลยุทธ์ เป้าหมายระยะยาว	-กกก. -ผู้บริหารระดับสูง/ กลาง/ต้น -นผ.

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 10	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
8		พ.ค. - ก.ค.	นำเสนอ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ ต่อ ผู้บริหาร ระดับสูง คกก.บริหาร และ คกก.กคช.	-คกก.กคช. -คกก.บริหาร -ผู้บริหารระดับสูง -นผ.
9		มิ.ย. - ก.ค.	ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ ผ่านช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ ทำบันทึกแจ้งเวียน เผยแพร่เล่มแผนยุทธศาสตร์บนระบบ Intranet จัดประชุมชี้แจง เป็นต้น	-นผ. -ทุกหน่วยงาน
10		ก.ค. - ก.ย.	จัดทำแบบประเมินการรับรู้ ประสิทธิภาพของกระบวนการเพื่อนำผลการประเมินประสิทธิผลของกระบวนการและการรับรู้และเข้าใจที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการไปปรับปรุงในปีต่อไป	-นผ.

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 11	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

9. ข้อมูลนำออก (Output Required)

1. การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
 - แผนยุทธศาสตร์การเคหะแห่งชาติ

10. เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Related Document)

ลำดับ	รหัสเอกสาร	ชื่อเอกสาร
1	-	Template สำหรับแต่ละหน่วยงานใช้รวบรวมข้อมูลปัจจัยภายใน
2	-	แผนบริหารความเสี่ยง
3	-	แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

11. ระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	ชื่อเอกสาร
1	พระราชบัญญัติการเคหะแห่งชาติ พ.ศ.2537 มาตรา 16 กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป
2	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ หมวดที่ 3 บทบาทและหน้าที่ของกรรมการรัฐวิสาหกิจ ในการกำกับควบคุม ดูแลการบริหารกิจการ การตัดสินใจ การวางแผนนโยบาย และวางแผนกลยุทธ์ เพื่อบรรลุเป้าหมายของกิจการ
3	ข้อกำหนดของการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบประเมินผลใหม่ (State Enterprise Assessment Model: SE-AM) ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนงานระยะยาว (แผนยุทธศาสตร์) และแผนงานระยะสั้น (แผนปฏิบัติการประจำปี) ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง ภายในเดือนกรกฎาคมของทุกปี เพื่อประกอบการจัดทำบันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงาน (PA) การเคหะแห่งชาติ

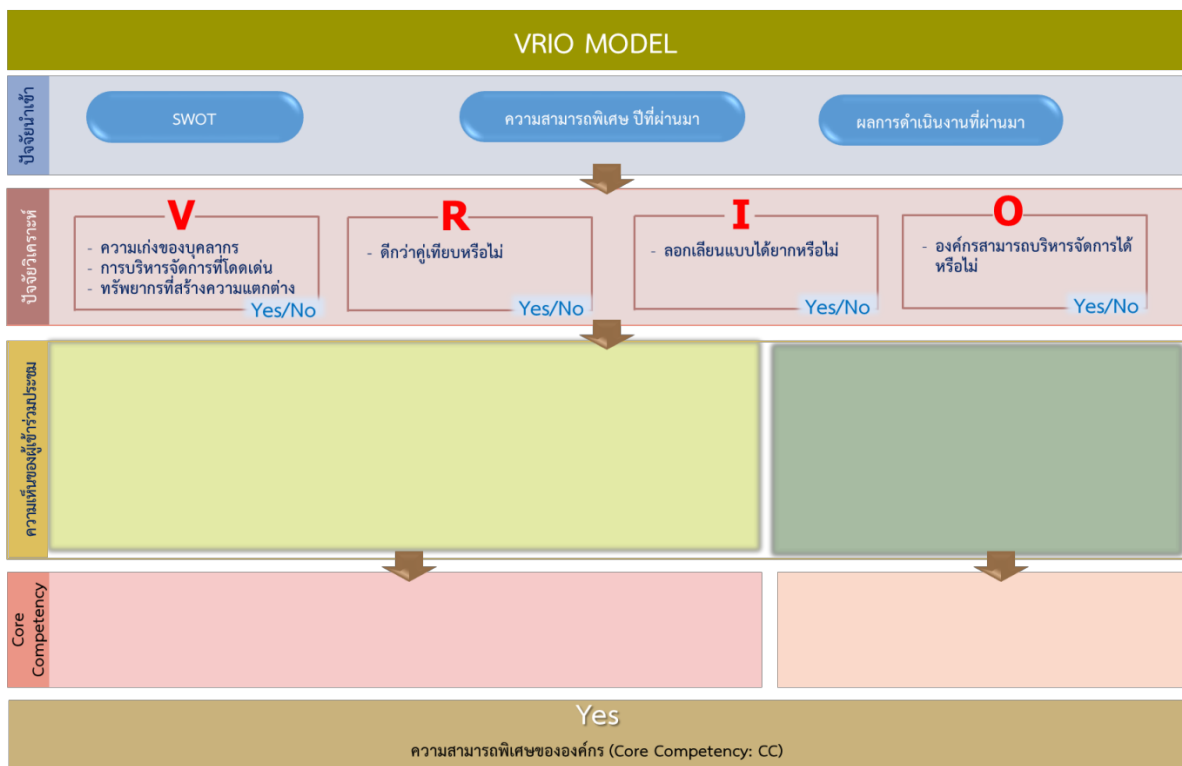
	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 14	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

เกณฑ์การให้คะแนนการจัดลำดับ SWOT

- น้ำหนัก พิจารณาจากระดับผลกระทบของปัจจัยที่มีต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ
- คะแนน พิจารณาจากระดับโอกาสของปัจจัยที่มีต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ
 - ภาคผนวก ง - แบบฟอร์มการจัดลำดับปัจจัยยั่งยืน

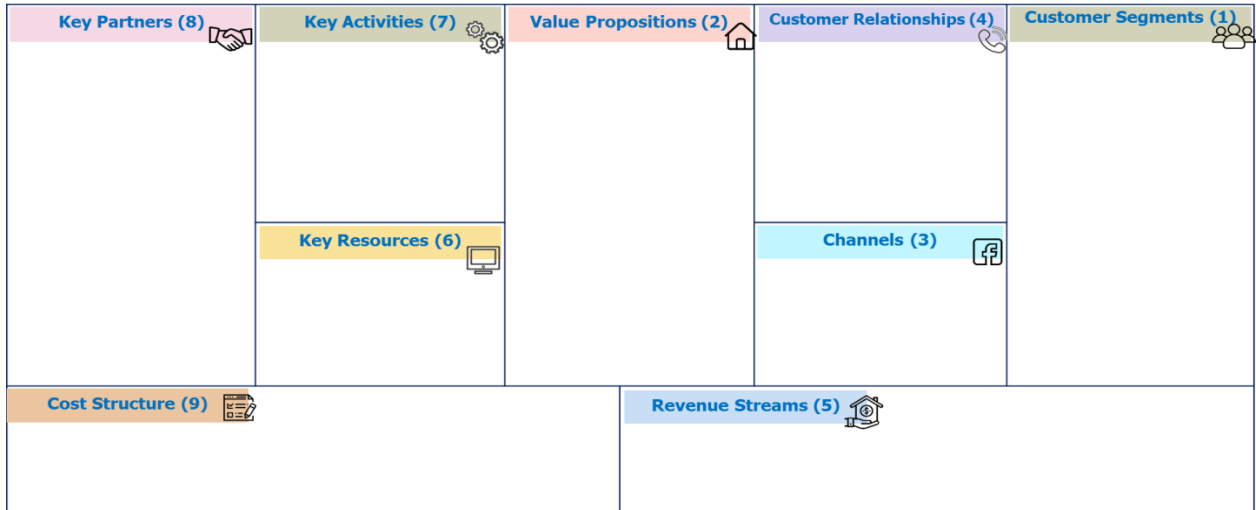
ปัจจัยยั่งยืนขององค์กร	ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านซ้ายมือ มีอิทธิพลในระดับใดต่อความสามารถในการดำเนินภารกิจหลักของ กคช. ให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาว เพื่อให้องค์กรมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ยั่งยืน						สรุปคะแนน
	Not Applicable (0 คะแนน)	Not Relevant (1 คะแนน)	Low (2 คะแนน)	Medium (3 คะแนน)	High (4 คะแนน)	Very High (5 คะแนน)	
	ปัจจัยดังกล่าว ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำการกิจ	มีอิทธิพลน้อยต่อความสามารถในการทำการกิจ	มีอิทธิพลปานกลางต่อความสามารถในการทำการกิจ	มีอิทธิพลสูงต่อความสามารถในการทำการกิจ	มีอิทธิพลสูงมากต่อความสามารถในการทำการกิจ	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

- ภาคผนวก จ- แบบฟอร์มการกำหนดสมรรถนะหลักขององค์กร โดยใช้เครื่องมือ VRIO

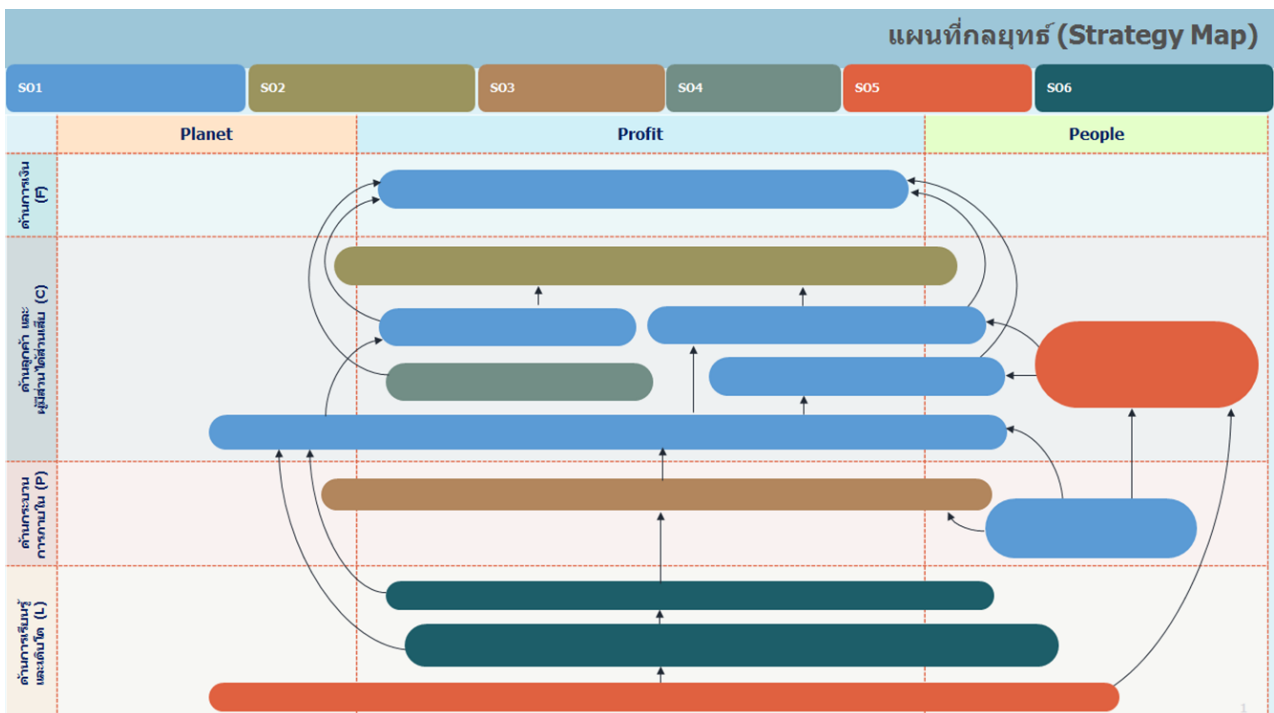

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 15	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

■ ภาคผนวก จ -Business Model Canvas

■ ภาคผนวก ช- แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 16	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

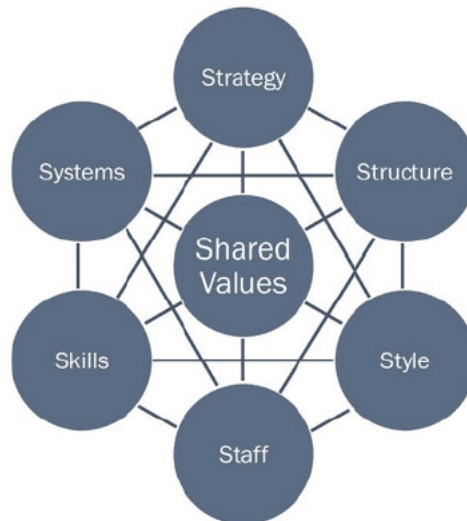
ภาคผนวก ซ- ทฤษฎี/แนวความคิด ที่นำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนฯ

McKinsey 7S model

McKinsey 7S model ใช้ในการตรวจสอบความสามารถทางการตลาดขององค์กรจากมุมมองที่แตกต่างกัน พัฒนาโดย Tom Peters และ Robert Waterman ระหว่างดำรงตำแหน่งที่ McKinsey & Company ในปี 1970

McKinsey 7S model สามารถใช้เพื่อ

- ทบทวนประสิทธิภาพขององค์กรในการดำเนินงานด้านการตลาด
- กำหนดวิธีปรับองค์กรให้ดีที่สุด เพื่อรองรับทิศทางการเปลี่ยนแปลง
- ประเมินการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงแบบดิจิทัลขององค์กร

McKinsey 7S model มีอะไรบ้าง

1. Strategy : คำจำกัดความของวิธีการสำหรับองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. Structure : ทรัพยากรภายในบริษัท ในกลุ่มธุรกิจ และทีมต่างๆ
3. Systems : กระบวนการทางธุรกิจ และแพลตฟอร์มทางเทคนิคที่ใช้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน
4. Staff : ประเภทของพนักงาน ชุดค่าตอบแทน และวิธีดึงดูดและรักษาไว้
5. Skills : ความสามารถในการทำกิจกรรมที่แตกต่าง
6. Style : วัฒนธรรมขององค์กรในแง่ของความเป็นผู้นำ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ
7. Shared Values : สรุปในวิสัยทัศน์และหรือภารกิจ นี่คือวิธีที่องค์กรกำหนดแนวทางสำหรับองค์กร

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 17	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

บริษัท/องค์กร สามารถใช้ McKinsey 7S model ได้อย่างไร

1. Strategy

คิดเกี่ยวกับสิ่งที่ทำให้บริษัท/องค์กร แตกต่างจากคู่แข่ง ควรมีความคิดที่ชัดเจนว่าลูกค้าคือใคร และจะตอบสนองความต้องการ / แก้ปัญหา / ช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างไร

2. Structure

บริษัท/องค์กร แบ่งเป็นระดับอย่างไร มีทีมอะไรบ้างมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรบ้าง ซึ่งอาจพบว่าเมื่อธุรกิจเติบโต จะต้องขยายโครงสร้าง เพื่อจัดการความสามารถที่เกิดขึ้นใหม่

3. Systems

กระบวนการ ขั้นตอน และระบบข้อมูลที่สนับสนุนธุรกิจ ผู้มีอำนาจในระบบขององค์กรต้องมีความชัดเจน และระบบเทคนิคต้องได้รับการจัดการและบำรุงรักษาอย่างเรียบร้อย เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานของทีมงาน

4. Staff

รายละเอียดของพนักงานในแง่ของประวัติ อายุ เพศ และลักษณะ ประเมินทีมที่มีอยู่ และดูว่าพวกเขา มีการดำเนินงานในขีดความสามารถที่เหมาะสมหรือไม่ สามารถช่วยในการเติบโตทางอาชีพได้หรือไม่

5. Skills

ความสามารถโดยรวมของทีม และชุดทักษะเฉพาะของสมาชิกในทีม ควรรู้ว่าสมาชิกในทีมมีความสามารถหลักใดบ้าง รวมถึงคุณลักษณะที่อาจขยายการนำเสนอของแผนก

6. Style

วิธีการที่ปฏิบัติในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร และสไตล์วัฒนธรรมขององค์กรโดยรวม ผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มและเป็นประโยชน์ต่อเป้าหมายขององค์กร โดยใช้ทรัพยากรภายใน เช่น เวลา งบประมาณ

7. Shared Values

แนวคิดเรื่องแนวทางขององค์กรควรจะปรากฏให้เห็นผ่านงานภายนอก และวัฒนธรรมภายในขององค์กร การละเลยค่านิยมทำให้บริษัท/องค์กร อาจตกอยู่ในความเสี่ยงในการแข่งขัน และพนักงานอาจไม่รู้สึกผูกพันกับบทบาทของตนเอง นำไปสู่การลดประสิทธิภาพการทำงาน

องค์ประกอบ 7 ประการ ภายในองค์กรซึ่งต้องทำให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

องค์กรทุกประเภทจำเป็นต้องปรับบทบาทและกลยุทธ์ของตนให้รับกับการผันผวนของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี แต่การเปลี่ยนแปลงจะส่งผลดีต่อองค์กรได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าควรเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด อย่างไร จึงจะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับบริหารและปฏิบัติ

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 ที่ปรึกษาธุรกิจของบริษัท McKinsey & Company Consulting ประกอบด้วย Tom Peters, Robert Waterman, Julien Philips พร้อมด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจาก Richard Pascale และ Anthony G. Athos ได้ร่วมกันพัฒนา 7S Model ให้เป็นแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์รูปแบบ (design) ขององค์กรจากองค์ประกอบภายใน 7 ประการ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถประเมินสถานภาพขององค์กรว่าควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด อย่างไร จึงจะสร้างความสำเร็จให้กับองค์กรได้ตาม

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 18	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

เป้าหมาย แบบจำลองนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในวงการศึกษาและการนำไปปฏิบัติ นับเป็นเครื่องมือประกอบการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดเครื่องมือหนึ่งต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิด

พื้นฐานแนวคิดของ 7S Model คือ องค์ประกอบที่ประกอบภายในที่สำคัญ 7 ประการซึ่งต้องทำงานให้สัมพันธ์สอดคล้อง (interconnected) และเสริมแรงซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่ง จะกระทบต่อองค์ประกอบตัวอื่น ๆ ทั้งหมด จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบทั้งหลายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น

องค์ประกอบภายในทั้งเจ็ด แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ

(1) **กลุ่มนโยบาย (hard elements)** สามารถจับต้องมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ค่อนข้างชัดเจน ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นอย่างที่ต้องการในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการบริหาร ประกอบด้วย

1. โครงสร้าง (Structure) : มีโครงสร้าง/ทีมอะไรบ้าง?

หมายถึงการจัดรูปองค์กรว่าประกอบด้วยหน่วยงานใด มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและมีสายการรายงานหรือการบังคับบัญชาอย่างไร โครงสร้างองค์กรมักแสดงในรูปผังแบ่งส่วนงาน (organization chart) เป็นองค์ประกอบที่มองเห็นได้ด้วยตาและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามนโยบายของผู้บริหาร

2. กลยุทธ์ (Strategy) : กลยุทธ์การขับเคลื่อนของธุรกิจคืออะไร?

หมายถึงแผนงานที่องค์กรจัดทำเพื่อสนองหรือสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก และช่วยให้องค์กรสามารถรักษาหรือสร้างเสริมความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว กลยุทธ์ที่ดีจะต้องมีความชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และคุณค่าขององค์กร เป็นเรื่องยากที่จะบอกว่ากลยุทธ์มีความเหมาะสมหรือไม่หากมองแต่กลยุทธ์เพียงอย่างเดียว 7S Model จึงเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้พิจารณาว่าองค์ประกอบทั้งหลายที่มีอยู่ภายในองค์กรนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันหรือไม่ โดยทั่วไปผู้บริหารจะไม่นิยมเลือกใช้กลยุทธ์ระยะสั้นเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กร แต่ถ้ากลยุทธ์นั้นทำงานสอดคล้องกับองค์ประกอบตัวอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี มันก็อาจสร้างผลสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ได้เช่นกัน

3. ระบบ (Systems) : ระบบที่เป็นทางการใดบ้างที่รับประกันความก้าวหน้าในการทำงาน

หมายถึงกระบวนการและระเบียบวิธีปฏิบัติขององค์กรซึ่งแสดงออกมาในรูปกิจกรรมการทำงานที่ทำอยู่เป็นประจำรวมถึงวิธีการตัดสินใจของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ขององค์กร เวลาที่ผู้บริหารจะทำการเปลี่ยนแปลงใด ๆ มักจะให้ความสำคัญไปที่การปรับเปลี่ยนระบบการทำงานและผลกระทบที่มีต่อระบบการทำงานที่เป็นอยู่เป็นลำดับแรก

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 19	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

(2) **กลุ่มปฏิบัติ (soft elements)** เป็นกลุ่มขององค์ประกอบที่มองเห็นจำเป็นต้องเป็นรูปธรรมได้ยากกว่าองค์ประกอบในกลุ่มนโยบาย เนื่องจากคุณสมบัติที่มีอยู่ในองค์ประกอบกลุ่มนี้เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วย

4. **ทักษะ (Skills)** : คนงานเหล่านี้มีทักษะเพียงใด?

หมายถึงทักษะและสมรรถนะความสามารถของพนักงานที่ทำงานให้กับองค์กร เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขึ้นในองค์กร คำถามที่องค์กรต้องการทราบคือ ควรใช้ทักษะอะไรจึงจะสามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์หรือโครงสร้างใหม่นั้นให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. **รูปแบบ (Styles)** : ผู้นำองค์กรสร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมงานของพวกเขาได้อย่างไร?

หมายถึงรูปแบบการบริหารของผู้บริหารระดับสูงภายในองค์กร รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของผู้บริหารระดับต่าง ๆ และภาพพจน์ (symbolic value) ของผู้นำที่มีอยู่ในความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคคลอื่น ๆ ในองค์กร

6. **บุคลากร (Staffs)** : ใครคือพนักงานของบริษัท/องค์กร?

หมายถึงพนักงาน รวมถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติโดยทั่วไปของพนักงาน ในมุมมองด้านการบริหารจะพิจารณาว่าองค์กรต้องการพนักงานประเภทใด จำนวนมากน้อยเพียงใด จะเลือกรับ พัฒนา จูงใจ และให้ผลตอบแทนอย่างไรจึงจะทำให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันสูงสุด

7. **คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared value)** : บริษัทจะแสดงค่านิยมหลักอย่างไร?

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Super ordinated goal ไม่ได้ได้อยู่ทั้งในกลุ่ม hard และ soft element แต่เป็นความเชื่อ ความคาดหวังซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่องค์กรถูกสร้างขึ้น มา เป็นมาตรฐานและการยอมรับ (norm and standard) ที่บุคคลทั้งหลายใช้ในการแสดงพฤติกรรม เราจึงสังเกตคุณค่าที่มีร่วมกันนี้ได้จากวัฒนธรรมองค์กร และจริยธรรมการทำงานโดยทั่วไป 7S Model วางคุณค่าที่มีร่วมกันไว้ตรงกลาง เป็นการสื่อความหมายว่าคุณค่าที่มีร่วมกันเป็นศูนย์กลางการพัฒนาของทุกองค์ประกอบ โครงสร้าง กลยุทธ์ ระบบ ทักษะ รูปแบบ บุคลากร ล้วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุผลหรือความตั้งใจในการจัดตั้งองค์กร วิสัยทัศน์ตั้งต้นขององค์กรก็ก่อรูปขึ้นมาจากคุณค่าที่ผู้สร้างองค์กรกำหนด ดังนั้น เมื่อคุณค่าหรือความตั้งใจนี้เปลี่ยน จึงส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบทั้งหมด ในทำนองเดียวกัน เมื่อองค์ประกอบใดขององค์กรเปลี่ยน ก็จะส่งผลกระทบต่อคุณค่าที่มีร่วมกันและต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งหมดด้วยเช่นกัน

การนำแนวคิดเรื่อง 7S Model ไปใช้ปฏิบัติ

แบบจำลองนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดทางทฤษฎีที่ว่า องค์กรจะมีผลการปฏิบัติที่ดีหากองค์ประกอบภายในทั้งเจ็ดมีความประสานสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและเสริมแรงซึ่งกันและกัน จากแนวคิดดังกล่าว เราจึงสามารถนำแบบจำลองนี้มาใช้เพื่อ

(1) ค้นหาว่ายังมีองค์ประกอบใดที่ทำงานไม่ประสานสอดคล้องกับองค์ประกอบอื่น และจะต้องปรับปรุงอย่างไรจึงจะช่วยให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น

(2) เข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบทั้งหลายเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับองค์กร เช่น การปรับโครงสร้างองค์กร, การปรับปรุงหรือเพิ่มกระบวนการทำงานใหม่, การควบรวมกิจการ, การเพิ่มหรือปรับปรุงระบบ, การเปลี่ยนแปลงรูปแบบภาวะผู้นำ ฯลฯ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 20	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

(3) วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน, สถานการณ์ในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนช่องว่างและความไม่สอดคล้องของสถานการณ์ทั้งสองเพื่อให้สามารถปรับองค์ประกอบเพื่อความมั่นใจว่าองค์กรจะสามารถทำงานในสถานการณ์ใหม่นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การนำแนวคิด 7S Model ไปปฏิบัติ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1: ค้นหาเรื่องที่ยังไม่ประสานสอดคล้อง

การนำกรอบแนวคิดของ 7S Model ไปใช้ จำเป็นต้องมีการตั้งคำถามที่ถูกต้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตีพอจะใช้พิจารณาความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องขององค์ประกอบ ผู้บริหารควรใช้ตัวอย่างคำถามต่อไปนี้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจสถานะขององค์กร โดยใช้ถามกับองค์กรในสถานะปัจจุบันและกับองค์กรในสถานะที่คาดว่าจะเปลี่ยน เพื่อให้ทราบช่องว่างในแต่ละองค์ประกอบ

<โครงสร้าง>

- โครงสร้างการทำงานขององค์กรและทีมงานเป็นอย่างไร
- สายการบังคับบัญชาเป็นอย่างไร
- หน่วยงานต่าง ๆ ประสานการทำงานกันอย่างไร
- สมาชิกทีมงานตั้งขึ้นมาอย่างไร สร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นอย่างไร
- การตัดสินใจและการควบคุม เป็นแบบรวมศูนย์หรือกระจายความรับผิดชอบ
- การแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กรและการออกคำสั่ง ใช้การสื่อสารด้วยการบอกเนื้อหาที่ชัดเจน (explicit) หรือบอกแบบอ้อม เพื่อให้ไปตีความกัน (implicit)

<กลยุทธ์>

- มีกลยุทธ์อะไรบ้าง
- จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างไร
- จัดการกับแรงกดดันของคู่แข่งอย่างไร
- จัดการกับความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างไร
- ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้รับกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้อย่างไร

<ระบบ>

○ ระบบหลักที่องค์กรใช้ในการดำเนินงาน เช่นระบบการเงิน ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบสื่อสาร ระบบเอกสาร ระบบการผลิต เป็นอย่างไร

- การควบคุมเป็นอย่างไร จะติดตามและประเมินผลได้อย่างไร
- ทีมงานใช้กฎ ระเบียบ และกระบวนการอะไรในการประสานการทำงาน

<ทักษะ>

- ทักษะประเภทใดที่พนักงานจำเป็นต้องมีในการผลิตสินค้าและบริการ
- มีช่องว่างระหว่างทักษะที่มีอยู่กับการจำเป็นต้องมีหรือไม่
- ทักษะที่แข็งแกร่งที่สุดขององค์กรคืออะไร
- จะสามารถตรวจติดตามประเมินผล และพัฒนาทักษะได้อย่างไร

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 21	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

<รูปแบบ>

- รูปแบบภาวะผู้นำและการบริหารขององค์กร เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มากน้อยเพียงใด
- ภาวะผู้นำที่มีอยู่ในองค์กรมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรหรือไม่เพียงใด
- พนักงานมีการตอบสนองต่อการบริหารงานของผู้นำอย่างไร
- พนักงานและทีมงานมีความสามารถในการทำงานสู้คู่แข่งได้หรือไม่ มีความสามัคคีและให้ความร่วมมือกันหรือไม่ อย่างไร
- มีทีมงานที่ทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบอย่างแท้จริงหรือไม่ หรือเป็นแต่เพียงกลุ่มบุคคลที่ตั้งขึ้นมาตามทฤษฎีด้านการบริหาร

<บุคลากร>

- มีผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่เป็นความรับผิดชอบของทีมงาน ร่วมอยู่ในทีมงานหรือไม่
- มีพนักงานจำนวนเพียงพอต่อภารกิจที่เป็นเป้าหมายหรือไม่
- มีความไม่สมดุลระหว่างความรู้ความสามารถที่มีกับที่จำเป็นต้องมีหรือไม่

<คุณค่าที่มีร่วมกัน>

- คุณค่าหลัก (core value) ขององค์กรคืออะไร
 - วัฒนธรรมขององค์กรเป็นอย่างไร
 - คุณค่าขององค์กรมีอิทธิพลต่อการทำงานมากน้อยเพียงใด
 - คุณค่าพื้นฐานที่สร้างองค์กรและทีมงานขึ้นมาคืออะไร
- หลังจากที่ได้ตอบคำถามเหล่านี้แล้ว ผู้บริหารจะมีข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์โดย
- 1) คุณค่าที่มีร่วมกัน (Shared Values) มีความประสานสอดคล้องกับโครงสร้าง กลยุทธ์ และระบบหรือไม่ หากไม่มีหรือยังไม่ดีพอ จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด
 - 2) โครงสร้าง กลยุทธ์ และระบบ มีการเสริมแรงซึ่งกันและกันหรือไม่ หากไม่มีหรือยังไม่ดีพอ จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด
 - 3) ทักษะ รูปแบบ บุคลากร มีการเสริมแรงซึ่งกันและกันหรือไม่ หากไม่มีหรือยังไม่ดีพอ จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด

ขั้นที่ 2: กำหนดรูปแบบที่เหมาะสมขององค์กร

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามข้างต้นมาพิจารณาว่าองค์กรของตนควรมีรูปแบบการทำงาน (design) ใดๆจึงจะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ในขั้นที่สองนี้ ผู้บริหารควรกำหนดรูปแบบที่ช่วยแก้ไขความไม่ประสานสอดคล้องที่มีอยู่ในขั้นตอนที่หนึ่งให้ดีขึ้นหรือหมดไป

ขั้นที่ 3: กำหนดเรื่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่หนึ่งและที่สองมาจัดทำแผนการปฏิบัติ (action plan) ว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดและมีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้องค์ประกอบทั้งเจ็ดทำงานประสานสอดคล้องกัน แผนการปฏิบัติส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในสายการบังคับบัญชา การติดต่อสื่อสาร และการรายงาน ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้บริหารระดับล่างและระดับกลางมีพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ตัดสินใจ ชอบแต่ส่งเรื่องต่อ ๆ กันไป ผู้บริหารก็อาจจัดทำแผนปฏิบัติในการลดช่วงชั้นการบังคับบัญชาให้สั้นลง หรือเปลี่ยนเส้นทาง

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 22	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การรายงาน หรืออาจจะนัดประชุมผู้บริหารเหล่านั้นเพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริงและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนการแก้ไข

เพื่อความชัดเจนในการแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรใช้แผนภูมิ (flow chart) ที่แสดงกระบวนการและขั้นตอนปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการแก้ไขที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นเครื่องมือในการติดตามและสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งนอกจากจะเป็นการรวบรวมข้อมูลสำคัญไว้ในที่เดียวกันแล้ว ยังสะดวกในการให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในขั้นการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4: ทำการเปลี่ยนแปลง

หลังจากได้กำหนดเรื่องที่จะปรับปรุงแก้ไขและเปิดโอกาสผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการลงมือปฏิบัติ ในกรณีที่เรื่องซึ่งจะปรับปรุงแก้ไขมีหลายเรื่อง ควรแบ่งการทำงานออกเป็นระยะ (phase) ไม่ควรทำพร้อมกันไปทั้งหมดในคราวเดียว ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายสับสนในการทำงาน นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งมักส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่น ผู้บริหารจึงต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนว่าควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่องใดก่อนหรือหลัง หากภายในองค์กรไม่มีผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้ ควรยอมลงทุนจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 5: หมั่นทบทวนความประสานสอดคล้องขององค์ประกอบทั้งเจ็ด

ผู้บริหารควรหมั่นทบทวนองค์ประกอบทั้งเจ็ดทุกครั้งที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรเพื่อให้ทราบว่ายังทำงานประสานสอดคล้องกันอยู่หรือไม่ หรือในกรณีที่องค์กรไม่มีการปรับเปลี่ยนใด ๆ ต่อเนื่องมานานพอสมควร ก็ควรทบทวนให้มั่นใจว่าองค์ประกอบทั้งเจ็ดยังมีความประสานสอดคล้องกันเพียงพอที่จะบรรลุเป้าหมายหรือพันธกิจขององค์กรและสามารถรับแรงกดดันหรือสภาพความผันแปร (dynamic) ของสิ่งแวดล้อมภายนอกได้อย่างเหมาะสม

ประโยชน์ที่ได้รับจาก 7S Model

1. ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
2. ช่วยให้เห็นหนทางที่เหมาะสมในการนำกลยุทธ์ใหม่ไปใช้ปฏิบัติ
3. ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงขององค์กรในภารกิจที่มีความซับซ้อนมาก ๆ (เช่น ภายหลังจากซื้อหรือควบรวมกิจการ) สามารถบริหารการจัดการได้ง่ายขึ้น
4. ช่วยตรวจสอบผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร และมองเห็นว่าองค์ประกอบใดควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่องใด
5. ช่วยเพิ่มทักษะและสมรรถนะการทำงานของพนักงาน

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 23	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

กลยุทธ์การตลาด 7P

คืออะไร ตามทฤษฎีเรื่อง หลักการตลาดที่เกิดขึ้น จะพบว่ามี หลักการตลาด 4P หรือ 4P Marketing Mix ซึ่งเป็นหลักการตลาดที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 1960 ในเวลาต่อมาเพื่อเพิ่มให้กลยุทธ์มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะกับ**ธุรกิจบริการ** จึงต้องมีการเพิ่มมาอีก 3 องค์ประกอบคือ People, Process และ Physical Evidence รวมกันเป็น 7Ps

เหตุใดจึงใช้ทฤษฎี 7P

เนื่องจาก 4P ไม่เพียงพอต่อกลยุทธ์ทางการตลาดด้านบริการ จึงต้องเพิ่ม P อีก 3 ตัว ซึ่งสินค้ากับการบริการไม่เหมือนกัน

- สินค้า เป็นสิ่งที่จับต้องได้มีตัวตน (tangible) เป็นสิ่งที่ทำออกมาขาย วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของ เครื่องใช้ โดยสามารถนำไปเป็นกรรมสิทธิ์ได้
- บริการ นั้นจับต้องไม่ได้ (intangible) เป็นการทำการกระบวนการอะไรซักอย่างให้ลูกค้า ไม่เหมือนสินค้าที่ขายโดยตรง โดยเมื่อผู้รับบริการได้รับบริการแล้ว อาจเกิดความประทับใจหรือไม่ประทับใจกับสิ่งเหล่านั้น เช่น การท่องเที่ยว, บริการนวดสปา, การให้บริการเสริมสวย หรือ การตัดผม

ส่วนผสมทางการตลาดนั้น (Marketing Mix) 4P

มีส่วนประกอบด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่นำหน้าด้วยตัว P 4 ตัวคือ

- ผลิตภัณฑ์ (Product) ก็คือสินค้าหรือบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ลูกค้าหรือผู้บริโภค
- ราคา (Price) หรือการกำหนดราคา การตั้งราคาของสินค้าหรือบริการ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 24	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

- ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) คือช่องทางการขายหรือบริการ เป็นช่องทางที่ลูกค้าจะสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการของเราได้
- การส่งเสริมการขาย (Promotion) หมายถึง การสื่อสารการตลาดเพื่อให้ธุรกิจสามารถสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย และนำไปสู่การโน้มน้าวให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ

ส่วนผสมอีก 3P ที่เพิ่มมาคือ

People (บุคลากร คน)

ในธุรกิจการบริการนั้นเป็นไปไม่ได้เลยที่จะไม่มีบุคลากรที่ให้บริการเหล่านั้น P ตัวนี้เกี่ยวข้องกับ การจัดการบุคลากรหรือคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับลูกค้าโดยตรง ทำให้พนักงานจำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์ลูกค้า ซึ่งต่างกับสินค้าที่คนส่วนใหญ่จะอยู่ในกระบวนการผลิตไม่ได้ออกมาพบลูกค้าเหมือนกับการบริการ ดังนั้น การคัดเลือกคนที่เหมาะสมและฝึกอบรมอย่างดีเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า กลยุทธ์ที่ใช้ในด้านนี้

- การคัดเลือกพนักงานและการฝึกอบรม
- Uniforms หรือแบบฟอร์มชุดที่สวมใส่
- การกำหนดชั้นในการทำงานที่สัมพันธ์กับลูกค้า เช่น 7-11 ลูกค้าเข้ามาต้องพูดทักทาย สวัสดีก่อน

หรือ เวลาลูกค้าจ่ายเงิน จะขายสินค้าอย่างอื่นไปด้วยหรือไม่

- การจัดการด้านการต่อคิวและการรอ ในกรณีที่ลูกค้าเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก
- การรับมือกับลูกค้า การจัดการต่อคำบ่นหรือบริการที่แย่

อย่างไรก็ดีแม้เป็นการบริการ แต่พนักงานเองก็เหมือนเป็นสินค้าในตัวเอง การที่จะทำให้พนักงาน บริการที่ดีประทับใจลูกค้า องค์กรก็ควรดูแลพนักงานให้ดี ทั้งค่าแรงและสวัสดิการควรมีความเหมาะสมกับงานที่ พนักงานทำ เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

Process (กระบวนการ)

P ตัวนี้คือ กระบวนการในการให้บริการ โดยหัวใจสำคัญอีกประการของการให้บริการ คือขั้นตอนการ ให้บริการต้องมีมาตรฐานที่ชัดเจน เพื่อพนักงานจะได้เข้าใจขั้นตอนการให้บริการได้อย่างถูกต้องชัดเจน ว่าต้อง ทำอะไร อย่างไร ที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว กลยุทธ์ที่ใช้

- Process design การออกแบบกระบวนการ เป็นแผนหรือผังการให้บริการ
- การวัดผลและตรวจสอบการให้บริการ
- การวิเคราะห์ทรัพยากรและการจัดสรรคน
- การวัดผลงาน และการเป็นค่า key performance indicators (KPIs)
- การทำคู่มือการดำเนินงาน

การออกแบบกระบวนการทำงาน ถ้าออกแบบดีๆ รวมถึงการเขียนคู่มือในการทำงาน แล้วสามารถลด ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพนักงานโดยแต่ละคนอาจทำงานได้หลายอย่าง เช่น พนักงานเสิร์ฟร้านอาหารสามารถรับ ออเดอร์ เช็ดโต๊ะ จัดโต๊ะ ค่าเงิน ลองดูพนักงานในร้านฟาสต์ฟู้ดโดยเฉพาะช่วงดึก มีคนเดียวสามารถจัดการได้ ทุกอย่าง

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 25	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

นอกจากนี้ ถ้าออกแบบดีๆ ลดขั้นตอนในการทำงานบางอย่างได้ สามารถทำให้ลูกค้าใช้บริการเร็วขึ้น ไม่ต้องให้ลูกค้ารอนาน

Physical Evidence (องค์ประกอบทางกายภาพ)

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรู้รส และ ความรู้สึกทางร่างกาย ซึ่งผู้ใช้บริการจะสัมผัสสิ่งแวดล้อมทางกายภาพได้จากการมาใช้บริการ โดย Physical Evidence ของธุรกิจบริการ นี้จะเทียบได้กับ Packaging ของสินค้า สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความประทับใจให้กับลูกค้า

ตัวอย่างของ Physical Evidence ป้ายแจ้งข้อมูล, ป้ายบอกทาง, ลานจอดรถ, โต๊ะ และเก้าอี้, การแต่งกายของพนักงาน, เสียงและกลิ่นภายในร้าน, การตกแต่งร้าน, สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ร้าน, อุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการ , การจัดร้าน, อุณหภูมิ ความแออัดของร้าน หรือลักษณะรูปทรงอาคารร้านค้า เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่มีคนมากเกี่ยวข้อง ก็เป็นเหมือนการส่งมอบสิ่งที่จับต้องได้ให้กับลูกค้า ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อลูกค้า มีสิ่งที่มีพื้นฐานสำหรับการให้บริการในอุตสาหกรรมนั้นโดยที่ลูกค้าคาดหวังไว้อยู่แล้ว เช่น ร้านอาหารอย่างน้อยต้องสะอาด มีที่จอดรถ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 26	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

PESTEL Analysis

คือ แนะนำหลักการวิเคราะห์ การใช้งาน และประวัติของ PESTLE ในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจระดับโลกหรือแม้กระทั่งระดับประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและมีการแข่งขันที่สูงขึ้น องค์กรและผู้บริหารล้วนต้องเจอความท้าทายครั้งใหญ่ การให้ความสำคัญกับการวางแผนและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้

เครื่องมือนี้ ถือเป็นหนึ่งในตัวช่วยสำคัญที่ธุรกิจสามารถพิจารณาถึงการแข่งขันในสภาพแวดล้อมมหภาคได้รอบด้าน

ข้อดี - ข้อเสีย และตัวอย่าง

PESTEL Analysis คือ กรอบการคิดเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดที่ใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกของธุรกิจ โดยแบ่งโอกาสและความเสี่ยงออกเป็นปัจจัยต่างๆ 6 ปัจจัย โดยคำว่า PESTLE ไม่มีความหมายใดๆ เป็นเพียงเครื่องมือช่วยจำ ซึ่งแต่ละตัวอักษรหมายความถึง

P : Political = ปัจจัยด้านการเมือง

E : Economic = ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

S : Social = ปัจจัยด้านสังคม

T : Technological = ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

L : Legal = ปัจจัยด้านกฎหมาย

E : Environmental = ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์ในมิติของ PESTLE คือ การพิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอกในมุมสูงเพื่อพิจารณาแง่มุมต่างๆ ที่ต้องการตรวจสอบ หรือติดตาม เพื่อวางแผนสำหรับการเปิดตัวโครงการ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ในมิติของการพิจารณาอาจมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างออกไปบ้าง ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดบางส่วนจึงได้เพิ่มการพิจารณาส่วนของ E : Ethics = จริยธรรม หรือ จรรยาบรรณ เข้ามาในภายหลังจึงถูกเรียกว่า PESTLE ทั้งหมด ซึ่งขอให้เข้าใจว่าเป็นเรื่องเดียวกัน

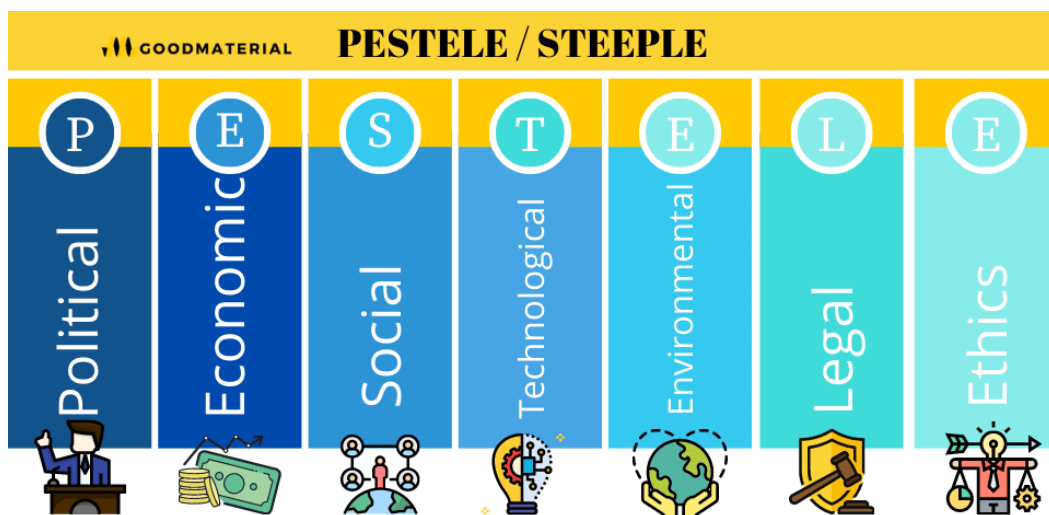
	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 27	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ประวัติของ PESTEL

ปี 1967 : ในบทความวิชาการหัวข้อ “Scanning the Business Environment” มีการกล่าวถึงบุคคลชื่อ Francis J. Aguilar ว่าได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยมีคำย่อว่า “ETPS” เพื่อระบุปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ปี 1970 : ในช่วงต้นทศวรรษ 1970 บุคคลชื่อ **Arnold Brown** ได้ให้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ชื่อว่า “STEP” สำหรับการประเมินแนวโน้มเชิงกลยุทธ์ และได้เพิ่มเติมเป็น STEPE ในภายหลัง ปัจจัยในการวิเคราะห์จึงประกอบด้วย ด้านสังคม ด้านเทคนิค ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และนิเวศวิทยา

หลังปี 1980 : หลังการวิเคราะห์ของ **Arnold Brown** ได้มีการต่อยอดเพื่อกำหนดปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในหลายด้าน ซึ่งส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์แบบอื่นๆตามมา ได้แก่ PEST , STEP , STEEPLE และ PESTEL Analysis

ปัจจัยต่างๆในการวิเคราะห์ PESTEL Analysis

Political : ปัจจัยด้านการเมือง

ปัจจัยด้านการเมืองที่ต้องพิจารณาคือ ต้องทราบว่ารัฐบาลในแต่ละประเทศ (สำหรับทำธุรกิจข้ามชาติ) หรือรัฐบาลไทยแทรกแซงเศรษฐกิจหรืออุตสาหกรรมใดบ้างและแทรกแซงในระดับใด รวมถึงนโยบายของรัฐบาล เสถียรภาพทางการเมืองหรือความไม่แน่นอนของการคอร์ปชั่น นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งผลต่อระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อโครงสร้างพื้นฐาน ทักษะฝีมือแรงงานในประเทศ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อประเมินตลาดที่มีศักยภาพ

ปัจจัยการเมืองมักมีผลกระทบต่อองค์กรและวิธีการดำเนินธุรกิจ องค์กรต้องสามารถตอบสนองต่อกฎหมายในปัจจุบันและที่คาดการณ์ไว้ในอนาคต รวมถึงวางแผนปรับเปลี่ยนนโยบายการตลาดให้เหมาะสม

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 28	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ปัจจัยทางการเมืองอื่นๆ ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- ขนาดงบประมาณของรัฐบาล
- กฎระเบียบ / ข้อจำกัด ด้านการนำเข้า – ส่งออก
- ระดับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- ระเบียบการแข่งขัน
- นโยบายด้านภาษี
- เสถียรภาพของรัฐบาล
- เสรีภาพของสื่อมวลชน
- การมีส่วนร่วมของรัฐบาลต่อสหภาพแรงงาน
- จำนวนการประท้วงต่อรัฐบาล
- ระดับการทุจริต

Economic : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจอาจส่งผลกระทบต่อบริษัท และอาจจะส่งผลกระทบระยะยาว โดยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย รายได้ของผู้บริโภคและอัตราร่างงาน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสามารถแบ่งออกเป็น ปัจจัยเศรษฐกิจมหภาคที่เกี่ยวข้องกับกลไกทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น รัฐบาลอาจใช้การควบคุมดอกเบี้ย นโยบายด้านการจัดเก็บภาษี และงบประมาณของรัฐบาลเป็นกลไกหลักที่เข้ามาใช้ดำเนินการ เศรษฐกิจระดับจุลภาค เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค กำลังซื้อของประชาชน สิ่งเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อธุรกิจประเภท B2C

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- อัตราแลกเปลี่ยน
- แนวโน้มตลาดหุ้น
- แนวโน้มการว่างงาน
- อัตราดอกเบี้ย
- อัตราเงินเฟ้อ
- การขาดดุลงบประมาณของภาครัฐ
- ความผันผวนของราคาสินค้า

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 29	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

Social : ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยทางด้านสังคมจะเกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรม เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและทัศนคติของประชากร โดยปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ การเติบโตของประชากร การกระจายตัว ค่าเฉลี่ยอายุ ความใส่ใจด้านสุขภาพ ทัศนคติด้านอาชีพ และอื่นๆ ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อนักการตลาดที่เข้าใจลูกค้า ซึ่งจะส่งผลต่อแคมเปญการตลาดเพื่อให้เข้าถึงพวกเขา

ปัจจัยทางสังคม ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- รายได้ต่อหัว
- ขนาดการเจริญเติบโตของประชากร
- อัตราการเกิด – อัตราการตาย
- ค่าเฉลี่ยอายุขัย
- ค่าเฉลี่ยความมั่นคงของประชากร
- ระดับการศึกษา
- จำนวนเงินเก็บ และ อัตราการออม
- ระดับอาชญากรรม
- ขนาดและโครงสร้างของครอบครัว
- ศาสนา และ ความเชื่อ

Technological : ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

เราทราบกันดีว่าเทคโนโลยีมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เทคโนโลยีจะส่งผลต่อตลาดสินค้าและบริการอย่างไร ปัจจัยทางเทคโนโลยีมีผลต่อการตลาดและการบริหารจัดการใน 3 ลักษณะด้วยกัน

1. วิธีการใหม่ในการผลิตสินค้าและบริการ
2. วิธีการใหม่ในการกระจายสินค้า
3. วิธีการใหม่ในการสื่อสารกับตลาดเป้าหมาย

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าหรือไม่เข้าสู่อุตสาหกรรมบางประเภท เมื่อรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับเทคโนโลยีอย่างลึกซึ้ง อาจจะสามารถป้องกันไม่ให้บริษัท/องค์กร จ่ายเงินจำนวนมากไปกับเทคโนโลยีที่อาจจะล้าสมัย

ปัจจัยทางเทคโนโลยี ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- ระบบอัตโนมัติ
- ระดับของนวัตกรรม
- โครงสร้างพื้นฐานของอินเทอร์เน็ต

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 30	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

- โครงสร้างของซัพพลายเชนด้านชิ้นส่วนเซ็นเซอร์
- วงจรชีวิตของเทคโนโลยี
- กิจกรรม R&D
- การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

Environmental : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อธุรกิจบางประเภท สิ่งแวดล้อมในแง่มุมมองของ PESTLE มีความสำคัญอย่างยิ่งกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การทำฟาร์มเกษตร การประมง เป็นต้น นอกจากนี้การทำธุรกิจยังต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอื่นประกอบอีก เช่น สภาพภูมิอากาศ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศของโลก การชดเชยด้านสิ่งแวดล้อมของแต่ละประเทศ

พารามิเตอร์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้เวลาในการพิจารณาผลกระทบของโครงการ อย่างเช่น หากพื้นที่นั้นเสี่ยงภัยแผ่นดินไหวควรสร้างอาคารคอนกรีตหรือไม่ หรือ หากพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมควรวางแผนการระบายน้ำกำหนดรูปแบบอย่างไร

ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- สภาพอากาศ
- สภาพภูมิประเทศ
- มลพิษทางน้ำและอากาศ
- มาตรฐานการรีไซเคิล
- นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
- การสนับสนุนพลังงานสะอาด

Legal : ปัจจัยด้านกฎหมาย

ปัจจัยด้านกฎหมาย กับ ปัจจัยด้านการเมือง จะมีความคลุมเครือและคล้ายคลึงกัน แต่ก็มี ความแตกต่างที่แยกได้ชัด ในบริบทของ PESTLE Analysis ปัจจัยทางด้านกฎหมายเกี่ยวข้องกับมาตราที่กฎหมายระบุไว้ เป็นสิ่งที่กำหนดว่าธุรกิจสามารถทำได้หรือไม่สามารถทำได้ ส่วนปัจจัยทางการเมืองเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับรัฐบาล แต่ถ้าหากว่าปัจจัยทางการเมืองกดดันให้สภาออกกฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมายก็จะกลายเป็นเรื่องเดียวกัน

ปัจจัยด้านกฎหมายมีทั้งส่วนของภายนอกและภายใน กฎหมายบางฉบับส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ในบางประเทศกฎหมายจะส่งผลถึงรูปแบบการบริหารจัดการภายใน ควรพิจารณาปัจจัยทางด้านกฎหมายอย่างรอบครอบ เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรฐานด้านความปลอดภัย หรือ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 31	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ปัจจัยด้านกฎหมาย ที่ควรนำมาพิจารณาให้เหมาะสมกับธุรกิจ

- กฎหมายต่อต้านการผูกขาด
- กฎหมายการจ้างงาน
- กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร
- กฎหมายการเลือกปฏิบัติ
- กฎหมายด้านสุขภาพและความปลอดภัย

Ethics : จริยธรรม หรือ จรรยาบรรณ

การเพิ่มตัวอักษรล่าสุดของ PESTEL Analysis คือ การเติม E : Ethics ที่แปลว่าจริยธรรมเข้ามา ทำให้กลายเป็น PESTELE ปัจจัยด้านจริยธรรม อาจรวมถึง หลักจรรยาบรรณ หลักศีลธรรม ที่เกิดขึ้นในธุรกิจ โดยพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ เช่น การค้าที่เป็นธรรม การใช้แรงงานทาส การกดขี่แรงงาน การใช้แรงงานเด็ก ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคมของฝ่าย CSR

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 32	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ระบบบริหารความเสี่ยงองค์กร ISO 31000

กช. วิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ : ใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานสากล ISO 31000 : Risk Management ที่เชื่อมโยงกับหลักการคิด BSC

ระบบบริหารความเสี่ยงองค์กร ISO 31000 คือ ประการแรกความเสี่ยงคือโอกาสของเหตุการณ์ในเชิงบวกหรือเชิงลบที่อาจส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ที่ต้องการ อาจมีการเบี่ยงเบนจากเหตุการณ์ที่คาดการณ์ไว้ในกรณีที่มีความเสี่ยงความเสี่ยงอาจมีผลกระทบเชิงลบหรือบวกกับสถานการณ์ความเสี่ยงอาจมีผลต่อปัญหาที่หลากหลายเช่นการเงินร่างกายสิ่งแวดล้อมหรืออาจคาดหวังในระดับที่แตกต่างกัน ทุกองค์กรต้องการประสบความสำเร็จ แต่มีปัจจัยภายในหรือภายนอกจำนวนมากที่สร้างความไม่แน่นอน ปัจจัยเหล่านี้ที่สร้างความไม่แน่นอนให้กับ บริษัท นั้นเรียกว่าความเสี่ยง กิจกรรมของ บริษัท ที่ผลิตสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะอยู่ในส่วนใดของธุรกิจ สิ่งสำคัญคือการตระหนักถึงความเสี่ยงเหล่านี้และใช้มาตรการที่เป็นไปได้ก่อนที่ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเกี่ยวข้องกับความเสี่ยง องค์กรระบุวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงที่อาจเผชิญโดยการประเมินว่าพวกเขาจะเปลี่ยนความเสี่ยงโดยการจัดอันดับความเสี่ยง มันเป็นมาตรฐานสากลที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยองค์กร ISO ที่กำหนดการบริหารความเสี่ยง จุดประสงค์ของมาตรฐานคือเพื่อให้วิธีการทั่วไปและกฎสำหรับการบริหารความเสี่ยง

มาตรฐาน ISO 31000 สามารถนำไปใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรตราบใดที่มันมีอยู่ในกลยุทธ์เหล่านี้เป็นไปได้ที่จะใช้มาตรฐานเหล่านี้กับความเสี่ยงทุกประเภทในกระบวนการทางธุรกิจการตัดสินใจด้านการจัดการโครงการคำแนะนำในการปฏิบัติ องค์กรสามารถใช้มาตรฐาน ISO 31000 Enterprise Risk Management System เพื่อปรับปรุงความเสี่ยงหรือความเสี่ยงที่มีอยู่ในอนาคตและเพื่อปรับเอกสารให้สอดคล้อง ดังนั้นมาตรฐานเหล่านี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเอกสารโดยตรงและให้แนวทางทั่วไปในการสนับสนุนมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงเฉพาะด้วยการใช้หลักการและแนวทางการจัดการความเสี่ยง ISO 31000 ใน บริษัท/องค์กร จะเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานการจัดการและความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นและลดความสูญเสีย มาตรฐานสากลนี้ช่วยเสริมสร้างสุขภาพและความปลอดภัยให้พื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการตัดสินใจและสนับสนุนการจัดการเชิงรุกในทุกด้าน

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 33	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

BSC : Balanced Scorecard

คือ ระบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ใช้ในการระบุและปรับปรุงฟังก์ชันทางธุรกิจภายใน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยอาศัยการวัดผลหรือการประเมิน ที่ช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร โดยปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จประกอบด้วย 4 มุมมองด้วยกัน ได้แก่ :

- Customer perspective (มุมมองของลูกค้า) : ลูกค้ามองเรา (องค์กรหรือบริษัท) อย่างไร?
- Internal perspective (มุมมองภายใน) : เราทำอะไรได้ดี หรือ อะไรที่เราสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้
- Innovation and learning perspective (มุมมองด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้) : เราสามารถปรับปรุงและสร้างมูลค่าได้หรือไม่
- Financial perspective (มุมมองทางการเงิน) : บริษัท/องค์กรมองผู้ถือหุ้นอย่างไร ?

มีการเปรียบเทียบ Balanced Scorecard เป็นเสมือนหน้าปัดไฟแสดงสถานะบนเครื่องบิน สำหรับภารกิจที่ซับซ้อนอย่างการนำทางและการบิน ก็จำเป็นต้องการข้อมูลโดยละเอียดในทุกแง่มุม พวกเขาต้องการข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อเพลิง ความเร็ว ความกดอากาศ ระดับความสูง ระยะทางทางและตัวบ่งชี้อื่นๆ เพื่อใช้ในการสรุปสภาพแวดล้อมปัจจุบันและคาดการณ์แผนการเดินทาง ในการทำธุรกิจที่มีความซับซ้อน ผู้บริหารไม่ต่างจากการเป็นกัปตันที่ต้องบังคับเครื่องบินในรูปแบบของบริษัท BSC ก็เปรียบเสมือนหน้าปัดแสดงสถานะทางธุรกิจ

ต้นกำเนิดของ Balanced Scorecard

ปี 1990 : ต้นกำเนิดของ Balanced Scorecard เกิดขึ้นในปี 1990 มาจากบุคคล 2 ท่าน ท่านแรกคือ **David P. Norton** ประธานของบริษัทให้คำปรึกษาทางธุรกิจ อีกท่านคือ **Robert S. Kaplan** ศาสตราจารย์จาก Harvard Business School ที่ได้ร่วมกันทำโครงการครั้งแรกผ่านการสนับสนุนจาก **KPMG** (หนึ่งในบริษัทตรวจสอบบัญชี 4 แห่งที่ใหญ่ที่สุดในโลก) เพื่อหาว่าเหตุใดบริษัทต่างๆในยุคนั้นถึงได้รับรายงานเกี่ยวกับมาตรฐานทางการเงินเพียงอย่างเดียว และปัญหาเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดที่ล้าหลัง

ในปี 1992 : หลังจากการทำวิจัยเป็นระยะเวลา 2 ปี ร่วมกับบริษัท 12 แห่ง พวกเขาก็ได้ตีพิมพ์ผลการวิจัยลงใน Harvard Business Review ซึ่งนำเสนอแนวคิดของ Balanced Scorecard เป็นครั้งแรก

ช่วงปี 2000+ : หลังการจากตีพิมพ์งานวิจัยครั้งแรก คุณ Norton และ Kaplan ได้เขียนบทความและหนังสือหลายเล่ม ได้ได้แก่ “ The Strategy-Focused Organization ” โดยเขียนถึง องค์ประกอบหลัก 5 ประการของกลยุทธ์การดำเนินการด้วย Balanced Scorecard และเล่มอื่นๆ เช่น “ Strategy Maps ” (2004), “ Alignment ” (2006) และ “ The Execution Premium ” (2008) แต่ละเล่มจะลงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ “องค์กรที่มุ่งเน้นกลยุทธ์” โดยใช้ประโยชน์จากทั้งกรณีศึกษาและงานวิจัยใหม่

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 34	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ปัจจัย 4 มิติของ Balanced Scorecard

ในส่วนของ Balanced Scorecard คือ เครื่องมือที่ผ่านการวิจัยและทดสอบกับธุรกิจมากมาย การพิจารณามุมมองเกี่ยวกับ Balanced Scorecard อาจจะไม่ครบทุกมิติ แต่ก็สามารถช่วยให้องค์กรสามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อการเติบโตได้มากยิ่งขึ้น

สำหรับการพิจารณามุมมองเกี่ยวกับ Balanced Scorecard เป็นการพิจารณาองค์ประกอบของธุรกิจในมิติของ ลูกค้า การเงิน กระบวนการภายใน และ การพัฒนาเติบโต แต่มักเกิดคำถามว่า แล้วจะพิจารณาแง่มุมอื่นประกอบกันด้วยได้หรือไม่ คำตอบคือ คุณสามารถพิจารณามิติอื่นๆของธุรกิจร่วมด้วยได้ ถ้าเห็นว่ามี ความสำคัญต่อองค์กร

1. Customer Perspective : ลูกค้าเห็นเราอย่างไร?

ความพึงพอใจของลูกค้าในระดับสูง ส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จเชิงกลยุทธ์และส่งผลต่อกำไรของบริษัท แต่สำหรับองค์กรทั่วไปที่มุ่งเน้นทำกำไรจะนำมุมมองของลูกค้าไปไว้ในอันดับ 2 หรือ 3 รองจากมุมมองด้านการเงิน (Financial Perspective)

ทฤษฎีที่อยู่หลังมุมมองของลูกค้าสำหรับ Balanced Scorecard คือ บริษัทต้องทำให้ลูกค้ามีความสุขในการซื้อสินค้าหรือบริการ และการทำงานที่ทำให้ลูกค้ามีความสุข ต้องรู้จักและเข้าใจพวกเขา โดยพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ :

- **พิจารณาว่าลูกค้าของคุณกำลังมองหาอะไร** : การเข้าใจและรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไรจริงๆ คือความท้าทายของทุกบริษัท การรักษาลูกค้าไว้ให้นานที่สุด หรือ การเพิ่มจำนวนลูกค้า อาจจะไม่เพียงพอเพราะคู่แข่งก็ล้วนทำแบบนั้นเช่นกัน ต้องหาให้เจอว่าสิ่งที่ทำให้สินค้าหรือบริการแตกต่าง หรือสามารถระบุได้ว่าทำไมลูกค้าต้องใช้บริการ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 35	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

- **ทราบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ลูกค้าพูด กับ สิ่งที่ลูกค้าทำ :** เคยหรือไม่ ที่ถามลูกค้าว่าชอบสินค้าหรือบริการของเราหรือไม่ คำตอบที่ได้อาจเป็น *ขอบคุณ* แต่เรากลับไม่เคยได้ออเดอร์จากลูกค้าอีกเลย ในขณะที่ลูกค้าอีกราย comment และบ่นบ่อยครั้งแต่กลับมาซื้อสินค้าอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น จึงควรพิจารณา KPI สำหรับการวัดผลลูกค้าจากทั้ง คำพูด และ การกระทำไปพร้อมๆกันด้วย

2. Financial Perspective: มุมมองทางการเงิน

ภายใต้มุมมองด้านการเงิน เป้าหมายของบริษัทคือการทำให้แน่ใจว่า เจ้าของ/ผู้ถือหุ้น จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนและจัดการความเสี่ยงหลักที่เกี่ยวกับธุรกิจได้อย่างเหมาะสม บริษัทจะสามารถบรรลุผลเป้าหมายด้านการเงินได้ครบทุกมิติ บริษัทจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า ซัพพลายเออร์ และพนักงานในบริษัท

ผู้ถือหุ้นเป็นส่วนสำคัญในธุรกิจเนื่องจากเป็นผู้จัดการเงินลงทุน พวกเขาจะมีความสุขเมื่อบริษัทประสบความสำเร็จด้านการเงิน พวกเขาต้องการให้แน่ใจว่า บริษัทสามารถสร้างรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง และการที่บริษัทจะสามารถหารายได้ได้อย่างต่อเนื่องได้นั้น บริษัทจะต้องบรรลุผลในส่วนของ “Customer Perspective” เช่น การปรับปรุงความสามารถในการทำกำไร การพัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลูกค้าทั้งสิ้น แต่ก็ยังมีส่วนอื่นที่สามารถปรับปรุงเกี่ยวกับด้านการเงินได้ เช่น การปรับปรุงคุณค่าของบริษัท และการลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ

3. Internal Processes Perspective : เราเก่งอะไร

กระบวนการภายในของธุรกิจเป็นตัวกำหนดว่าประสิทธิภาพขององค์กรทำงานได้ดีเพียงใด การใช้งาน BSC จะทำให้เกิดมุมมองของวัตถุประสงค์และการวัดผลที่สามารถช่วยให้ธุรกิจดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยประเมินสินค้าหรือบริการของบริษัท ว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่บริษัทควบคุมและเป็นสิ่งที่ลูกค้าต้องการหรือไม่

ในส่วนนี้จะทำให้ตอบคำถามได้ว่า “องค์กรเรามีอะไรดี” ซึ่งจะไปตอบคำถามในส่วนของลูกค้าด้วยเช่นกันว่า “ทำไมลูกค้าถึงต้องซื้อสินค้าหรือบริการจากเรา”

คำตอบสำหรับคำถามนี้สามารถช่วยให้บริษัท กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดและคิดนวัตกรรมที่นำไปสู่การสร้างวิธีการใหม่ๆ และปรับปรุงสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด

4. Learning and Growth Perspective : มุมมองความสามารถขององค์กร

ความสามารถขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี บุคลากรในแต่ละหน่วยงานขององค์กร จะต้องแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพสูงสุดในแง่ของความเป็นผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร การประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร สามารถไปเติมในส่วนที่ยังขาด องค์กรควรมีโครงการพัฒนาความสามารถองค์กร และส่งเสริมให้พนักงานเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 36	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ประโยชน์ของการใช้ BSC คือ

มุมมอง 4 มิติของ Balanced Scorecard ช่วยส่งเสริมให้องค์กรต้อง “สร้างสมดุล” ระหว่างตัวขับเคลื่อนหลักความสำเร็จทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังบังคับให้องค์กรกำหนดเมตริกที่จับต้องได้ให้กับแต่ละมุมมอง เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบให้แต่ละหน่วยงานหรือแต่ละแผนก ให้ทำงานประสานเข้ามาเป็นเนื้อเดียวกัน สุดท้ายยังใช้เป็นกรอบเพื่อการสื่อสารกลยุทธ์ขององค์กร ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง

ข้อดีของ BSC

- **ช่วยให้กลยุทธ์ขององค์กรมีโครงสร้างที่เข้าใจง่าย** : ในหลายองค์กร การบริหารจัดการแต่ละแผนกมีการวัดผลการดำเนินงาน (KPI) ที่แตกต่างกัน แต่การนำ Balanced Scorecard มาปรับใช้ จะส่งผลให้ผู้บริหารต้องจัดการโครงการองค์กรทั้งในแง่ของผลกระทบระหว่างแผนก การวัดผลเพื่อให้เกิดความสมดุล การวัดผลในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน แต่เมื่อมีการปรับใช้เป็นที่เรียบร้อย พนักงานทุกฝ่ายจะเข้าใจภาพใหญ่ขององค์กรทั้งเป้าหมาย จุดประสงค์ แนวทางปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อทุกฝ่ายเข้าใจง่าย การทำงานก็จะง่ายขึ้นตาม
- **ทำให้การสื่อสารง่ายขึ้น** : การสื่อสารระหว่างสมาชิกในทีมและแผนกจะมีความง่ายขึ้นเมื่อทุกคนพูดภาษาเดียวกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การที่ทั้งองค์กรมีระบบวัดผลการปฏิบัติงานที่คล่องตัว จะช่วยให้ทุกคนพูดคุยและเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ ความก้าวหน้าในองค์กรได้ง่ายขึ้น
- **เชื่อมโยงผู้ปฏิบัติงานเข้ากับเป้าหมายขององค์กร** : การที่พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนทราบถึงจุดประสงค์โดยรวมขององค์กรผ่านการใช้งาน BSC พนักงานจะไม่เพียงแต่โฟกัสที่หน้าที่ของตนเองเท่านั้น แต่ยังทราบถึงผลกระทบหากพวกเขาได้ทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ว่ามันจะส่งผลที่ยิ่งใหญ่ต่อองค์กรโดยรวมอย่างไร

ปัญหาในการใช้ Balanced Scorecard คือ

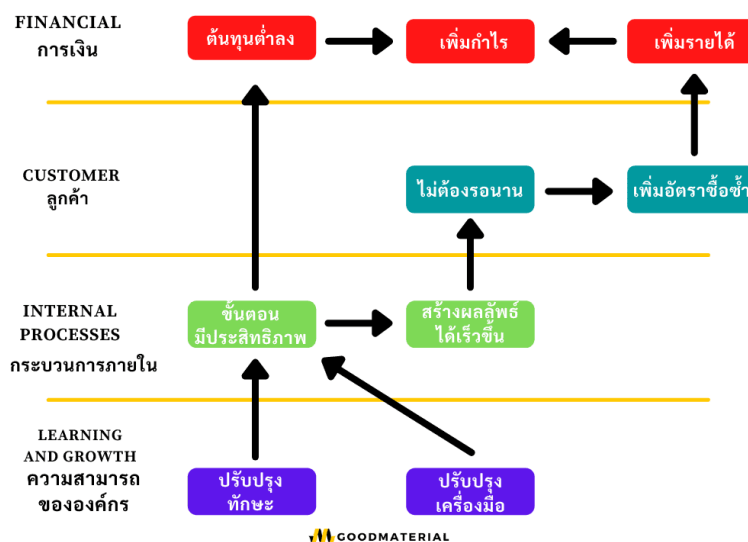
- **ต้องปรับให้เข้ากับองค์กร (ใช้เวลานาน)** : การใช้ระบบ BSC ให้ได้ประสิทธิภาพต้องมีการปรับให้เข้ากับองค์กร ผ่านการปรับแต่งให้เหมาะสมกับทุกระดับ การเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดแรงต้านจากภายใน ทั้งการไม่เห็นด้วย ไม่ปฏิบัติตามจากความเคยชินเดิม การดำเนินการอาจจะใช้ระยะเวลานาน อีกทั้งรูปแบบการใช้งาน BSC ยังไม่สามารถเลียนแบบธุรกิจอื่นได้ เนื่องจากปัจจัยของแต่ละองค์กรไม่เหมือนกัน
- **ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง** : เพื่อให้การใช้งาน Balanced Scorecard เกิดประสิทธิภาพ ต้องเป็นการร่วมมือกันตั้งแต่พนักงานระดับล่างสุดไปจนถึงผู้บริหารระดับสูงสุด ซึ่งหมายถึงถ้า BSC ถูกนำไปเสนอแต่เพียงบางหน่วยงาน แล้วผู้บริหารยังไม่เข้าร่วมด้วย ก็อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือต่อผู้ปฏิบัติงาน
- **ต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก** : อย่างที่กล่าวไปในช่วงต้นของบทความ Balanced Scorecard เปรียบเสมือนแผงควบคุมเครื่องบิน ที่ต้องการข้อมูลจากหลายฝ่ายเข้ามารวมกัน เพื่อใช้ในการสร้างความสมดุลในการบริหารองค์กร แต่การเริ่มต้นในธุรกิจที่ยังไม่เคยมีการจัดการรวบรวมข้อมูล อาจส่งผลต่อพนักงานที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องนี้ เพราะงานเอกสารเป็นงานที่น่าเบื่อ ปัจจัยนี้อาจถูกขัดขวางการนำ BSC มาใช้ปฏิบัติได้

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 37	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

- วิเคราะห์ภายในโดยไม่สนใจปัจจัยภายนอก : อย่างที่ทราบว่ามี 4 มุมมองของ BSC คือ มุมมองทางลูกค้า การเงิน ชั้นตอนภายใน และ ความสามารถองค์กร ไม่ได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยการแข่งขันภายนอก หรือแง่มุมทางเศรษฐศาสตร์ประกอบทำให้ขาดมิติการพิจารณาธุรกิจด้านอื่นๆ

วิธีการใช้ Balanced Scorecard อย่างมีประสิทธิภาพ

คนส่วนใหญ่มักมองว่า Balanced Scorecard เป็น 4 มุมมองง่ายๆที่เพียงแค่ “กำหนดเป้าหมายของคุณ” เข้าไปในแต่ละมุมมองเท่านั้น แต่มันขาดความเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เห็นภาพอย่างชัดเจน มาลองดูรูปด้านล่างนี้

Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือที่ให้น้ำหนักแต่ละปัจจัยไม่เท่ากัน รูปแบบการทำงานจะค่อนข้างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มต้นตามกระบวนการด้านล่างนี้ คือ เมื่อผ่านขั้นตอนการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพหรือเป็นความสามารถขององค์กร (Learning and Growth) และผ่านกระบวนการภายในองค์กรแล้ว (Internal Processes) ก็ส่งมอบคุณค่าเพื่อทำให้ลูกค้าประทับใจ (Customer) สุดท้ายจะเป็นมุมมองด้านการเงินที่ดีขึ้น (Financial)

เมื่อมีการวางแผนกลยุทธ์อย่างถูกต้อง จะปลดล็อกความสามารถขององค์กรในการส่งมอบคุณค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

BSC หรือ Balanced Scorecard คือ ระบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้บริหารสร้างความสมดุลในการบริหารงานและวัดผล รวมทั้งยังมองแต่ละแผนกมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการวางแผนการปฏิบัติงานและวัดผลได้

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 38	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การวิเคราะห์กลยุทธ์ (Strategic Analysis)

การวิเคราะห์กลยุทธ์เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร โดยทำการวิเคราะห์ปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายนอก และปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายในที่มีผลกระทบและอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการการบริหารขององค์กร แม้ว่าสภาพแวดล้อมรอบองค์กรจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามพลวัตของสังคม แต่ผลการวิเคราะห์อาจช่วยให้พอต่อการกำหนดทิศทางการบริหารองค์กร ให้เกิดประสิทธิผลได้พอสมควร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก(External Environmental Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลลัพธ์ต่อการเป็นโอกาส(Opportunities: O) และข้อจำกัดหรืออุปสรรค(Threats: T) ต่อการจัดการ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน(Internal Environmental Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลทำให้ทราบจุดแข็ง(Strengths: S) และจุดอ่อน (Weakness: W) ขององค์กร

การวิเคราะห์SWOT เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาค่านำหนักการมีผลกระทบของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้านโดยใช้ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตาม SOWT Matrix: ซึ่งแสดงได้ในการจัดทำกราฟ โดยการหาจุดตัดค่าน้ำหนักและหาพื้นที่ได้กราฟและอธิบายความหมายในรูปพรรณนาความตามแนวทางของ SWOT Matrix โดยมีขั้นตอนดังนี้

- กำหนดค่าคะแนนของปัจจัยทุกด้านดังนี้ ผลกระทบด้าน โอกาส(O)และ จุดแข็ง(S)ให้ค่าน้ำหนักดังนี้ มาก ให้ +3 ค่ะแนน ปานกลาง ให้ + 2 ค่ะแนน น้อย ให้+ 1 ค่ะแนน ผลกระทบด้านอุปสรรค(T) และจุดอ่อน (W) ให้ค่าคะแนนดังนี้ มาก ให้ -3 ปานกลาง ให้ -2 น้อย ให้ -1
- นำปัจจัยทุกด้านเขียนใส่ไว้ในตารางของแต่ละด้านคือ ตารางโอกาส ตาราง อุปสรรค ตารางจุดแข็ง ตารางจุดอ่อนแล้วกำหนดค่าน้ำหนักตามผลการประชุมลงมติของสมาชิกทุกคนในองค์กร
- หาค่าเฉลี่ยของค่าน้ำหนักของปัจจัยแต่ละด้าน(จะได้ค่าคะแนนระหว่าง 1-3) นำค่าน้ำหนักเฉลี่ยแต่ละด้านไปกำหนดจุดตัดในกราฟ คือ จุด SO จุด ST จุด WT จุด OW ลากเส้นตรงเชื่อมทั้ง 4 จุด
- หาพื้นที่ได้กราฟ ของ SO ST WT OW ว่าพื้นที่ใดมากกว่าแสดงว่าองค์กรมีสถานะอย่างไรตามผลการพยากรณ์ดังนี้
 - อยู่ในพื้นที่ SO เรียกว่าอยู่ในสถานะที่เป็นดาวรุ่ง (Star) การบริหารจัดการควรมุ่งไปข้างหน้าให้สูงที่สุดตามศักยภาพขององค์กร
 - อยู่ในพื้นที่ ST เรียกว่าอยู่ในสถานะป้องกันตนเองหรือวัวแม่ลูกอ่อน (Cash cow) ที่องค์กรมุ่งเน้นใช้จุดแข็งของตนเองในการปกป้องภารกิจ
 - อยู่ในพื้นที่ WT เรียกว่าอยู่ในสถานะถดถอย (Dogs) ที่องค์กรต้องมีการทบทวนภารกิจขององค์กรว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร
 - อยู่ในพื้นที่ OW เรียกว่าอยู่ในสถานะที่ต้องพลิกฟื้น (Question) ที่องค์กรต้องทำการปรับปรุงภารกิจ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 39	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การกำหนดทิศทางของการบริหารองค์กรจากผลการวิเคราะห์ SWOT

โดยนำคำพยากรณ์มากำหนด เป็นวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Goal) ขององค์การ

วิสัยทัศน์ คือภาพขององค์การตามภารกิจที่คิดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการแล้ว ระยะเวลาหนึ่งเป็นข้อความ สั้น กะทัดรัด ครอบคลุมและเป็นที่เข้าใจตรงกันของผู้มีส่วนได้เสียขององค์การว่าจะเป็นอย่างนั้น

พันธกิจ คือเงื่อนไขภารกิจที่ต้องดำเนินการเพื่อให้องค์การประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์

เป้าประสงค์ คือสภาพความสำเร็จที่คาดหวังของภารกิจตามตัวชี้วัดสำคัญ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์ (Objective)
2. เป้าหมาย (Target)
3. นโยบายขององค์การ (Organization Policy)

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation)

กลยุทธ์สามารถกำหนดได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. กลยุทธ์ระดับองค์การหรือกลยุทธ์ระดับแผนงาน (Corporate Strategy)
2. กลยุทธ์ระดับหน่วยงานหรือกลยุทธ์ระดับโครงการ (Business Strategy)
3. กลยุทธ์ระดับหน่วยปฏิบัติการหรือกลยุทธ์ระดับกิจกรรม(Function Strategy)

ในระดับสถานศึกษาสามารถกำหนดได้ดังนี้

- กลยุทธ์ระดับสถานศึกษา (แผนงานตามมาตรฐานทั้ง 5 ด้านของมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน)
- กลยุทธ์ระดับกลุ่มงาน/กลุ่มสาระ (โครงการ/แผนการจัดการเรียนรู้)
- กลยุทธ์ระดับการสอน/ปฏิบัติการ (กิจกรรมในโครงการ/กิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน)

การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation)

การเตรียมการวางแผน (Pre- Plan)

การเตรียมการวางแผนถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ เพราะเป็นการเตรียมข้อมูลสารสนเทศต่างๆหลังทราบผลการวิเคราะห์ SWOT จนทราบทิศทางการบริหารองค์การแล้ว มีการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัด วัตถุประสงค์ของแต่ละตัวชี้วัด เป้าหมายและนโยบายขององค์กร พร้อมสารสนเทศอื่นๆที่จำเป็น และมีการประชุมประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบตรงกันก่อนนำไปสู่การวางแผนต่อไป

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 40	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)

การวางแผนกลยุทธ์ มี 3 ระดับ ดังนี้

1. การวางแผนระดับนโยบาย (Policy Planning) เป็นแผนระยะยาวตั้งแต่ต้นจนเกิดผลสัมฤทธิ์ เน้นการกำหนดกลยุทธ์ให้ทุกภาคส่วนเห็นและยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกันในรูปของแผนงาน
2. การวางแผนระดับกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นแผนระยะกลางที่หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจแต่ละภารกิจนำกลยุทธ์ที่ตนรับผิดชอบไปจัดทำในรูปของโครงการ
3. การวางแผนระดับปฏิบัติการ (Operation) เป็นการนำเอาโครงการไปจัดทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย

องค์ประกอบของการวางแผน ระดับต่างๆ มีดังต่อไปนี้

- ระดับนโยบายหรือระดับองค์การ จะประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย (และอาจมีนโยบายองค์การ) กลยุทธ์ และแผนงาน
- ระดับหน่วยงานหรือระดับแผนงาน จะประกอบด้วย พันธกิจที่รับผิดชอบ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายตามตัวชี้วัดสำคัญพร้อมเกณฑ์การประเมิน กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการ
- ระดับปฏิบัติการ จะประกอบด้วยเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายตามตัวชี้วัดย่อยของโครงการและกิจกรรมพร้อมเกณฑ์การวัดและประเมินผล แบบฟอร์มและแบบรายงานต่างๆ

การกำหนดตัวชี้วัดสำคัญ ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในแต่ละระดับของการวางแผน กำหนดได้ดังนี้

- ระดับองค์การ ได้แก่ ปริมาณ (Quantity) คุณลักษณะ/คุณภาพ (Quality) เวลา (Time) กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) สถานที่(Place)
- ระดับแผนงาน/โครงการ ได้แก่ จำนวน(Number) ร้อยละ (Percentage) เศษส่วน (Proportion) อัตราส่วน(Ratio) อัตรา(Rate) ค่าเฉลี่ย(Average or Mean)

การนำแผนกลยุทธ์ไปใช้

1. ก่อนการนำแผนกลยุทธ์ไปใช้ในระดับองค์การและระดับแผนงาน ผู้บริหารทั้ง 2 ระดับต้องนำแผนกลยุทธ์ของแต่ละระดับจัดทำพันธะสัญญา(MOU: Memorandum of Understanding) ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้รับผิดชอบ ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ
2. จัดทำคู่มือการดำเนินการ ในแต่ละระดับ ดังนี้
 - คู่มือนโยบาย/คู่มือคุณภาพ (Quality Manual) เป็นคู่มือสำหรับอธิบายให้ผู้มีส่วนได้เสียในองค์การ ได้มีความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทอำนาจหน้าที่ เป้าหมาย แนวทางการบริหารจัดการองค์การโดยรวมในอนาคตตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนกลยุทธ์ระดับองค์การ ฉะนั้นต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และตัวชี้วัดสำคัญให้รับรู้ทั่วกัน

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 41	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

- **คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure Manual/Work Manual)** เป็นคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับผู้รับผิดชอบระดับแผนงานหรืองานภารกิจ ที่จะนำแนวทางในคู่มือนโยบายมาสู่แนวทางการปฏิบัติให้แก่บุคลากรในกลุ่มงานภารกิจได้รับรู้และปฏิบัติไปในแนวเดียวกัน ฉะนั้นเป้าหมายของกลุ่มจึงยึด พันธะกิจที่กลุ่มรับผิดชอบมากระจายเป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัดสำคัญ ที่แสดง วัตถุประสงค์ ตามตัวชี้วัด วิธีดำเนินการ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ
- **คู่มือการทำงาน (Work Instruction)** บุคลากรในแต่ละกลุ่มภารกิจที่รับผิดชอบในแต่ละงานภารกิจ ต้องจัดทำขั้นตอนการทำงานตามกลยุทธ์ระดับโครงการ(กิจกรรม)ในรูปของเอกสารคู่มือหรือเป็นแผนผังการทำงาน(Flow chart) เพื่อใช้ในการกำกับตนเองและเปิดเผยให้บุคคลอื่นรับรู้เพื่อการประสานงาน

องค์ประกอบของคู่มือ

- **คู่มือนโยบาย/คู่มือคุณภาพ**
 - ขอบเขตขององค์การ
 - ข้อมูลแนะนำองค์การ ประวัติองค์การ
 - โครงสร้าง บทบาทหน้าที่
 - นโยบายและทิศทางการบริหารองค์การและภารกิจ
 - กลยุทธ์ระดับองค์การพร้อมรายละเอียด
 - แผนการประกันคุณภาพ (QA)
- **คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน**
 - วัตถุประสงค์การจัดทำคู่มือ
 - ขอบเขตการทำงานแต่ละขั้นตอน พร้อมระบุ ผู้รับผิดชอบ (โครงสร้างอำนาจหน้าที่ระดับกลุ่มงาน)
 - รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละกลยุทธ์ ระดับแผนงาน(เป้าหมาย จุดประสงค์ ตัวชี้วัดพร้อมเกณฑ์การประเมิน กิจกรรม/ขั้นตอน)
 - เอกสารการรายงานตามระบบประกันคุณภาพ (QA)
 - เอกสารอ้างอิง (Reference Document)
- **คู่มือการทำงาน หรือแผนผังการทำงาน**
 - ตัวชี้วัดสำคัญ
 - วัตถุประสงค์
 - ขอบเขตงาน/ขั้นตอนการทำงาน
 - เครื่องมือแบบฟอร์มต่างๆ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 42	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Evaluation and Control)

วัตถุประสงค์ของการประเมินและควบคุมกลยุทธ์

1. เพื่อติดตามว่ามีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้หรือไม่
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนที่วางไว้และประเมินความสอดคล้องกับโครงสร้างองค์การ
3. เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและสัมพันธ์กับกิจกรรม
4. เพื่อทราบผลการดำเนินงานว่าบรรลุผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่
5. เพื่อให้รางวัลหรือผลตอบแทนที่เหมาะสมต่อผู้ปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ

การควบคุมกลยุทธ์ประกอบด้วย

1. กำหนดวัตถุประสงค์และสิ่งที่ต้องควบคุม
2. กำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงาน
3. วัดผลการปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่กำหนด
4. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานและเกณฑ์ที่กำหนด
5. ปรับปรุงแก้ไข

กระบวนการประเมินและควบคุมกลยุทธ์

1. ติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำคัญที่กำหนด (Track Status)
2. การรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ (Communicate Process)
3. วัดและประเมินผลเมื่อครบกำหนดตามแผน (Measurement and Evaluation)

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 43	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

TOWS Matrix

TOWS Matrix เป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่ได้จากต่อยอดกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กรที่ได้มาจากการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) แล้วมาทำการจับคู่เข้าด้วยกันเพื่อใช้หาความสัมพันธ์กันเพื่อทำสร้างกลยุทธ์ (Strategy) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นเพื่อมาใช้ในองค์กร โดย TOWS Matrix ถูกคิดค้นโดยศาสตราจารย์ชาวอเมริกัน Heinz Weirich ในปี 1982 โดย TOWS Matrix ตัวอักษรของคำว่า TOWS มาจากการกลับด้านตัวอักษรของ SWOT จากหลังไปหน้า

SWOT กับ TOWS ต่างกันอย่างไร

SWOT ย่อมาจาก

Strength (S) จุดแข็งขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัย +

Weakness (W) จุดอ่อนขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัย -

Opportunity (O) โอกาสที่เกิดขึ้นกับองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัย +

Threats (T) อุปสรรคที่เกิดขึ้นขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัย -

TOWS Matrix

		INTERNAL FACTORS	
EXTERNAL FACTORS		Strengths (S)	Weaknesses (W)
	Opportunities (O)	Strengths/ Opportunities (SO)	Weaknesses/ Opportunities (WO)
	Threats (T)	Strengths/ Threats (ST)	Weaknesses/ Threats (WT)

แม้ปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอกคู่แล้วจะไม่เกี่ยวข้องกัน แต่ถ้าเราสามารถสร้างสมดุลและหาความสัมพันธ์ เราก็จะนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์ของบริษัทได้

จุดแข็งและจุดอ่อนเป็นปัจจัยภายในองค์กรหรือบริษัท เช่น นโยบายบริษัท, เป้าหมายขององค์กร, วัฒนธรรมองค์กร, คุณค่าหลัก, นโยบาย HR การรับพนักงาน, ขบวนการผลิต, ผลผลิตของธุรกิจที่เสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย, พื้นฐานของบริษัท หรือ ความสามารถของพนักงาน และอื่นๆ อีกมากมายล้วนแล้วแต่เป็นส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยในองค์กรซึ่งเราควบคุมได้ เช่น จะเสริมจุดแข็ง หรือไปลดจุดอ่อน เป็นเรื่องที่สามารถจัดการหรือรับมือได้

ในทางกลับกัน **โอกาสและอุปสรรค เป็นปัจจัยภายนอก**ที่เราไม่สามารถควบคุมได้ แต่ปรับหรือคล้อยตามสภาวะแวดล้อม เช่น นโยบายของภาครัฐ, สภาวะตลาด, ความชอบ รสนิยมหรือความนิยมของ

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 44	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ลูกค้า, การแข่งขันกันในตลาด, ราคาของวัตถุดิบ เช่น น้ำมันหรือค่าไฟฟ้า ที่มีการแปรผันตามราคาตลาดโลก แม้กระทั่งการตัด GSP ของสหรัฐต่อสินค้าไทยอาจจะกระทบองค์กรของเราก็ได้

รูปแบบการจับคู่กลยุทธ์ของ TOWS

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) มาจาก จุดแข็ง + โอกาส (Strength + Opportunity)

Maxi-Maxi Strategy เป็นการเอาจุดแข็งขององค์กรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับโอกาสที่ได้รับจากภายนอก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในตอนนี้กับบริษัท Tesla ที่มีจุดแข็งอย่างเทคโนโลยีด้านแบตเตอรี่ ที่มาพร้อมโอกาสในช่วงที่เทรนด์สิ่งแวดล้อม หลายประเทศกำลังเลิกใช้รถน้ำมัน (ICE Car) หันไปใช้รถไฟฟ้า (EV car) แทน กลยุทธ์ที่ Tesla ใช้ก็คือกลยุทธ์เชิงรุก ขยายกำลังผลิต เปิดโรงงานเพิ่มในหลายๆ ประเทศ นอกจากสหรัฐอเมริกาแล้วยังมีประเทศจีน เยอรมัน และในอาเซียนอาจมาเปิดที่อินโดนีเซียหรือประเทศไทยในอนาคต

กลยุทธ์เชิงรับ (ST Strategy) มาจาก จุดแข็ง + อุปสรรค (Strength + Threats)

Maxi-Mini strategy เป็นการเอาจุดแข็งขององค์กรมาหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบที่เกิดจากอุปสรรคที่ได้รับจากภายนอก ตัวอย่างเช่น ในภาวะเศรษฐกิจไม่ดี บริษัทที่มีฐานะการเงินที่ดี ต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ยังสามารถลดราคาเพื่อแข่งขันในตลาดได้ หรือพยุงอยู่ได้จนเศรษฐกิจฟื้นตัว

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) มาจาก จุดอ่อน + โอกาส (Weakness + Opportunity)

Mini-Maxi strategy ในขณะที่บริษัทเรามีจุดอ่อนหรือเรียกว่าแผล บาดเจ็บ แต่มีโอกาหรือสภาวะแวดล้อมที่ดีเข้ามามากมาย กลยุทธ์เชิงแก้ไขโดยเราลดหรือแก้ไขจุดอ่อนเราอย่างไรหรือทำให้ปัญหาน้อยที่สุดเพื่อรับผลประโยชน์จากโอกาสที่เข้ามา ตัวอย่างที่ชัดเจนคือถ้าบริษัทเรามีปัญหาด้านการเงิน ฐานะการเงินที่ย่ำแย่ แต่ตลาดโตอย่างมากหรือได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาล เป็นโอกาสอันดีที่กู้เงินเพิ่มหรือเพิ่มทุนเพื่อขยายกำลังผลิตหรือสาขา แต่เราก็ไม่ควรละเลยในการจัดการการบริหารทางการเงินที่เป็นต้นเหตุให้สถานะทางการเงินของบริษัทย่ำแย่

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 45	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT Strategy) มาจาก จุดอ่อน +อุปสรรค (Weakness + Threats)

Mini-Mini strategy ในขณะที่ยังคงหรือบริษัทเรามีจุดอ่อนและมีอุปสรรคจากภายนอกเข้ามาอีก จุดประสงค์ของกลยุทธ์เชิงป้องกันคือทั้งลดและพิชิตจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคเพื่อประคองให้ธุรกิจอยู่รอด ในระหว่างนี้พยายามลดจุดอ่อนและรอโอกาสใหม่ๆที่เข้ามา หรือควบบรรวมกับบริษัทอื่นเพื่อเพิ่มจุดแข็ง เช่น เมื่อ 2-3 บริษัทควบบรรวมกันทำให้อุดขายมาขึ้น ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลง หรือถ้ามองโลกในแง่ร้ายหน่อยคง เลิกกิจการ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในช่วงโควิด-19 อุปสรรคเกิดจากโรคไวรัสระบาดทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถ เดินทางมาประเทศไทยได้ ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมต่างพบปัญหาและอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง ถ้าบริษัทที่ถู มาสร้างโรงแรมยังผ่อนไม่หมดคงต้องขายกิจการ หรืออีกตัวอย่าง สภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ธนาคารเล็กๆ จะควบบรรวมกัน มีลูกค้ารวมกันมากขึ้น ประหยัดต้นทุนบางอย่าง

ข้อดีของ TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์ SWOT ทำให้เราทราบว่าองค์กรมีข้อดีข้อเสีย ข้อได้เปรียบเสียเปรียบในสถานะธุรกิจ อย่างไร แต่ไม่ชัดเจนว่าจะให้องค์กรเดินไปทางไหน การใช้ tows matrix เป็นเครื่องมืออีกตัวในการช่วยบริษัท หรือองค์กรกำหนดกลยุทธ์ที่ถูกต้องและเหมาะสมในรูปแบบสอดคล้องกับทรัพยากรของบริษัทและเผชิญต่อ สิ่งแวดล้อมและตามสถานการณ์ได้อย่างดีและถูกต้อง อย่างไรก็ตามมีแค่ 4 กลยุทธ์ซึ่งจริงๆ ในโลกธุรกิจกลยุทธ์ที่ใช้อาจเยอะกว่านี้ ซับซ้อนกว่านี้ TOWS Matrix ถือว่าเป็นเพียงไกด์ไลน์ในการต่อยอดสู่กลยุทธ์อื่นๆ ได้ เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามจุดชี้เป็นชี้ตายคือ การวิเคราะห์ SWOT ที่เป็นตัวตั้งต้นที่ใช้ในการจับคู่ทำกลยุทธ์ที่ต้อง วิเคราะห์มาเป็นอย่างดี ก่อนที่จะเริ่มทำการวิเคราะห์ TOWS Matrix ได้นั้นจำเป็นต้องผ่านกระบวนการ วิเคราะห์ SWOT อย่างละเอียดให้ดีเสียก่อน

Tows ใช้งานง่ายมากและจุดดีอีกข้อคือเราสามารถจับคู่ S,W,O,T ได้หลากหลายทำให้ได้กลยุทธ์ หลายอย่างมาใช้กับบริษัท

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 46	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ตัวอย่างการใช้ TOWS matrix ของ Tesla

เนื่องจากบริษัทแข็งแกร่ง มีนวัตกรรม มีเทคโนโลยีแบตเตอรี่ที่เหนือล้ำคู่แข่งอย่างมาก ยังมีเทคโนโลยีขับเคลื่อนอัตโนมัติตามมาอีกในอนาคต ทั้งยังอยู่ในตลาดที่กำลังเติบโตอย่างมหาศาล รวมถึงแต่ละประเทศก็กำลังสนับสนุนรถไฟฟ้าให้มาแทนรถใช้น้ำมัน TOWS matrix แทบจะเป็นการใช้แต่กลยุทธ์เชิงรุกอย่างเดียวสำหรับบริษัท Tesla

	Opportunities โอกาส	Threats อุปสรรค
	O1 ตลาดโตอย่างมาก	T1 การแข่งขันสูงมากจากคู่แข่งรถใช้น้ำมัน
	O2 ได้รับการลดภาษีสำหรับรถไฟฟ้า	
Strengths จุดแข็ง	S-O Strategies	S-T Strategies
S1 มีนวัตกรรม	S-O เพิ่มโรงงาน	S-T ลงทุน R&D เพื่อหนีคู่แข่งไปอีก
S2 แบรนต์แข็งแกร่งมาก	S-O เพิ่มกำลังการผลิต	
Weaknesses จุดอ่อน	W-O Strategies	
W1 มีหนี้สูง	W-O ปรับโครงสร้างทุน อาจออกหุ้นกู้เพื่อลดดอกเบี้ย	
W2 กำลังการผลิตไม่ทัน		

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 47	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

VRIO Framework

การกำหนดสมรรถนะหลักขององค์กร cc : ใช้ VRIO Model วิเคราะห์องค์กรจากทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อหาความสามารถในการแข่งขัน

กรอบ VRIO

เริ่มต้นอย่างไร

ได้รับการพัฒนาครั้งแรกในปี 1991 เมื่อ Barney กล่าวถึงคุณสมบัติสี่ประการที่ควรมีอยู่ในทรัพยากรของ บริษัท หากมีส่วนร่วมในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืน เริ่มแรกได้รับการยอมรับในชื่อ VRIN ต่อมากลายเป็น VRIO เมื่อ Barney แนะนำในงานต่อมาในปี 1995 เวอร์ชันนี้มีการปรับปรุงมากมาย ในที่สุดมันก็กลายเป็นเครื่องมือสำหรับ บริษัท ที่มุ่งมั่นที่จะค้นพบว่าความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนของพวกเขาคืออะไร

เครื่องมือทำงานอย่างไร

กรอบงานที่ซับซ้อนใช้คำถามสี่ข้อ/ขั้นตอน เพื่อระบุว่าคุณลักษณะหรือทรัพยากรของ บริษัท ใดที่สามารถสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง

เริ่มแรกได้รับการยอมรับในชื่อ VRIN ต่อมากลายเป็น VRIO เมื่อ Barney แนะนำในงาน ต่อมาในปี 1995 เวอร์ชันนี้มีการปรับปรุงมากมาย ในที่สุดมันก็กลายเป็นเครื่องมือสำหรับบริษัท ที่มุ่งมั่นที่จะค้นพบว่าความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนของพวกเขาคืออะไร

ทรัพยากรคือ

ในธุรกิจทรัพยากรคือทรัพย์สินคุณภาพชุดทักษะวัฒนธรรมองค์กรกระบวนการหรือความรู้ท่ามกลางสิ่งอื่น ๆ อีกมากมายที่ บริษัท สามารถใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการดำเนินงานและก้าวไปข้างหน้าในเกม

ประเภทของทรัพยากร

ทรัพยากรสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภทซึ่งบางประเภท ได้แก่ :

- จับต้องได้หรือไม่มีตัวตน
- ทางกายภาพมนุษย์หรือองค์กร
- และอื่น ๆ

ในตอนท้ายสามารถนำทรัพยากรแต่ละรายการไปทดสอบภายใต้กรอบ VRIO จากนั้นสามารถกำหนดประสิทธิผลในการทำให้องค์กรได้เปรียบเหนือผู้อื่น

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 48	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

การดำเนินการวิเคราะห์ VRIO

ขั้นตอนที่ 1 - คำถามแห่งคุณค่า

คำถามแรกที่ต้องตอบคือ ทรัพยากรเพิ่มมูลค่าให้กับลูกค้าหรือไม่

คำตอบที่เป็นไปได้สองข้อและความหมายมีดังนี้

ใช้ทรัพยากรมีค่า - หากพิจารณาแล้วว่าทรัพยากรเพิ่มมูลค่าและเป็นประโยชน์ต่อ บริษัท มากกว่าหนึ่งวิธีคุณ สามารถไปยังคำถามถัดไปหรือขั้นตอนถัดไปในกระบวนการได้

ไม่ทรัพยากรไม่ได้เพิ่มมูลค่า - หากได้ข้อสรุปว่าทรัพยากรนั้นไม่มีคุณค่าคุณ จะ **เสียเปรียบในการแข่งขัน**

นี่คือสิ่งที่กำหนด - หากทรัพยากรไม่ได้เพิ่มมูลค่าใด ๆ ให้กับ บริษัท หรือสำหรับลูกค้าคุณจะต้องเป็น

ผู้สนับสนุนเนื่องจากคุณไม่มีค่าที่จะมอบให้กับผู้บริโภคของคุณ

ขั้นตอนที่ 2 - คำถามของความหายาก

ที่ว่าคุณภาพหรือทรัพยากรที่ บริษัท มีนั้นหายากหรือไม่ คุณเป็นหนึ่งใน บริษัท เดียวที่ครอบครองหรือไม่?

ใช้ทรัพยากรนั้นหายาก - หากทรัพยากรมีค่าและคุณเป็นหนึ่งใน บริษัท เพียงไม่กี่แห่งที่มีทรัพยากรนั้นคุณ สามารถไปยังขั้นตอนต่อไปในการวิเคราะห์ VRIO ได้

ไม่ทรัพยากรเป็นเรื่องธรรมดา - หากทรัพยากรเพิ่มมูลค่า แต่มีให้สำหรับ บริษัท จำนวนมากในช่องของคุณ แสดงว่าคุณอยู่ในสถานะของ **ความเท่าเทียมกันในการแข่งขันหรือความสอดคล้อง** ซึ่งหมายความว่าแม้ว่า คุณจะไม่มีความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่ง แต่คุณก็ไม่ได้แย่ไปกว่านี้ด้วย แม้ว่าสิ่งนี้อาจเพียงพอ สำหรับคุณที่จะลอยตัว แต่คุณจะไม่ก้าวหน้าและจะเสี่ยงต่อการที่คู่แข่งของคุณจะก้าวไปข้างหน้าและทิ้งคุณไว้ ข้างหลัง

ขั้นตอนที่ 3 - คำถามของการเลียนแบบ

ทรัพยากรที่เป็นปัญหานั้นง่ายหรือยากต่อการเลียนแบบหรือคัดลอกเพียงใด (หรือเสียค่าใช้จ่าย) สามารถหาสิ่ง ทดแทนทรัพยากรเฉพาะที่บริษัท/องค์กรมีอยู่และอาจทิ้งเราไว้ข้างหลังในขณะที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรนั้น ได้หรือไม่? สามารถจ่ายเงินซื้อได้หรือไม่?

ใช้ทรัพยากรนั้นเลียนแบบได้ - หากทรัพยากรหรือคุณภาพสามารถจำลองหรือทดแทนได้อย่างง่ายดายด้วยสิ่ง ที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันหรือมากกว่าคุณก็ประสบความสำเร็จในการบรรลุสิ่งที่เรียกว่าความ **ได้เปรียบในการ แข่งขันชั่วคราว** ซึ่งหมายความว่าคู่แข่งของคุณสามารถแซงหน้าคุณได้อย่างง่ายดายหากพวกเขาตั้งใจที่จะ บรรลุทรัพยากร (หรือสิ่งที่คล้ายกัน) ที่คุณมี แต่ยังมี

ไม่ทรัพยากรไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ - หากไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตามทรัพยากรหรือคุณภาพไม่สามารถ ทำซ้ำได้อย่างง่ายดาย (มีราคาแพงหายากหรือด้วยเหตุผลอื่นใด) นอกเหนือจากการมีคุณค่าและหายากคุณ สามารถไปยัง ขั้นตอนต่อไป

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 49	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

ขั้นตอนที่ 4 - คำถามขององค์กร

หากวิเคราะห์มาถึงจุดนี้ หมายความว่า มีทรัพยากรหรือคุณลักษณะที่มีค่าหายากและเลียนแบบไม่ได้ อย่างน้อยหนึ่งรายการที่สามารถช่วยให้ได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว

บริษัท/องค์กรใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างเต็มที่หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในทางที่ให้ประโยชน์สูงสุดหรือไม่? องค์กรของคุณมีความพร้อมในการจัดการทรัพยากรและได้รับประโยชน์สูงสุดหรือไม่ สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของคุณได้อย่างเต็มที่หรือไม่?

ใช่ - หากคุณตอบว่าใช่สำหรับคำถามเหล่านี้แสดงว่าคุณบรรลุเป้าหมายสูงสุดแล้ว - บริษัท ของคุณมีความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนเหนือคนอื่น ๆ ในกลุ่มเฉพาะ

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากมากที่คู่แข่งจะตามทันคุณนับประสาอะไรกับคุณ

ไม่ - ถ้าคุณตอบว่าไม่แสดงว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องไตร่ตรอง คุณต้องตระหนักว่าคุณมีข้อ ได้เปรียบในการแข่งขันที่ไม่ได้ใช้

คุณมีวัตถุประสงค์ทั้งหมดที่คุณต้องการเพื่อให้ประสบความสำเร็จ แต่คุณไม่สามารถได้รับประโยชน์ใด ๆ จากพวกเขาเนื่องจากวัฒนธรรมของ บริษัท ของคุณกระบวนการหรือปัจจัยอื่น ๆ ไม่อนุญาต

ตัวอย่าง VRIO – ด้วย Starbucks Case

Starbucks มีสถานะที่แข็งแกร่งมากในระดับโลกนั่นคือหนึ่งในทรัพย์สินที่ยิ่งใหญ่ที่สุด มีค่าหายากและเลียนแบบได้และ บริษัท ได้รับการจัดระเบียบเพื่อใช้ประโยชน์ สิ่งนี้ทำให้ Starbucks มีความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนเหนือแบรนด์อื่น ๆ ในช่องเฉพาะ (คุณลักษณะอื่น - บรรยากาศหรูหราและสะดวกสบาย)

นอกจากนี้ยังตรวจสอบในแง่ที่มีค่าและหายากและแฟรนไชส์มีความพร้อมที่จะใช้ประโยชน์จากมัน แต่เป็นสิ่งที่ บริษัทอื่นสามารถทำซ้ำได้อย่างง่ายดาย (บางแห่งมีอยู่แล้ว)

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ Starbucks มีความได้เปรียบในการแข่งขันชั่วคราว พวกเขาอยู่ข้างหน้าในเกมจนกว่าจะมีคนอื่นมาตรวจสอบในทุกพื้นที่สำหรับคุณลักษณะเฉพาะนี้

VRIO Framework สามารถใช้ทำอะไรได้

หากทำการวิเคราะห์ VRIO อย่างถูกต้องตอนนี้จะรู้ว่า บริษัท/องค์กรของคุณมีข้อได้เปรียบที่ยั่งยืนหรือไม่ที่จะทำให้คุณก้าวไปข้างหน้าในเกม แต่นั่นไม่ใช่ทั้งหมด เพราะแม้ตอนนี้จะตระหนักดีว่าบริษัท/องค์กรอยู่ในจุดใดในแง่ของทรัพยากร

คือจะรู้ว่าบริษัท/องค์กรมีทรัพย์สินมีค่าจำนวนเท่าใดคุณสมบัติที่หายากและทรัพยากรที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำซ้ำจำนวนเท่าใด

นอกจากนี้จะทราบมากขึ้นว่าโครงสร้างและแนวปฏิบัติภายในขององค์กรอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีได้อย่างเต็มที่หรือไม่ และหลังจากวิเคราะห์ทรัพยากรแล้ว และวิเคราะห์ว่าบริษัท/องค์กร พร้อมที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านั้นหรือไม่

	รหัสเอกสาร : QWP-นผ-2564-01	ระดับชั้นความลับ : ใช้ภายใน (Internal Use)	
	มีผลบังคับใช้วันที่ : 1 ต.ค. 2563	เวอร์ชัน : 1.0	
	เจ้าของเอกสาร : ฝ่ายนโยบายและแผน	หน้าที่ 50	จาก 50 หน้า
ชื่อเอกสาร: การพัฒนากระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์			

มีการวิเคราะห์และทบทวน VRIO ตามเกณฑ์ปกติ อยู่เสมอ

เพื่อวิเคราะห์หาจุดที่อ่อนแอที่อาจเกิดขึ้นและดำเนินมาตรการแก้ไข เนื่องจากมูลค่าของทรัพยากรสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา – สิ่งที่เกิดขึ้นหนึ่งเคยประเมินค่าไม่ได้ อาจกลายเป็นสิ่งที่หาไม่ได้

ทักษะของคู่แข่งอาจเปลี่ยนแปลงไปด้วยทำให้พวกเขาค้นหาสิ่งทดแทนที่เหมาะสมสำหรับทรัพยากรที่คิดว่าไม่สามารถจำลองหรือแทนที่ได้ ปัจจัยเหล่านี้และอื่น ๆ อีกมากมายจะหมายความว่าคู่แข่งที่เคยได้เปรียบในตอนนี้ อาจจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาจึงควรป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ โดยอยู่เหนือเกมและวิเคราะห์ทรัพยากรของเป็นระยะ ๆ